

1580

התקשרות

מצורף גם
לשבועון
כפר חב"ד

193115 / freidin levi

ג' מרחשוון תש"ח

גוט יום טוב!

לשנה טובה בלימוד החסידות ובדרכי החסידות תיכתבו ותיחתמו

צעירי
אגודת
חב"ד
כל הלב לכל אחד

למה נחוץ ללמוד חסידות? / שיעור בלקוטי שיחות

איך ללמוד חסידות בתחילת הדרך? / מכתב מבואר

03

עוד בהיותו בארץ ישראל, התבשר יעקב אבינו ש"עוד יוסף חי". ובכל זאת, רק כאשר יעקב ראה את יוסף במצרים, הוא אמר: "אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך כי עודך חי". משום שעד שלא רואים איך השפיעו עליו האווירה והתרבות במצרים, אי אפשר להיות רגועים ולסמוך שהכול בסדר. אבל כאשר יעקב ראה במו עיניו שיוסף ממשיך את דרכו הרוחנית והחינוכית אפילו במצרים, והבחין מה באמת אכפת לו – הוא ידע ש"עוד יוסף חי"! • **התועדות עם הרבי**

04

חגיגות ראש השנה לחסידות מתמקדות בהוספה בלימוד החסידות ובפרט בספר התניא קדישא. מה יש בו בספר התניא שכל כך חשוב ונחוץ ללמוד אותו, ובמיוחד בדורנו? והאם באמת יהודים עובדי השם לא הסתדרו במשך דורות בלי ספר התניא? • **שיעור בלקוטי שיחות**

17

מתי להסתפק בהבנה כללית של התוכן, ומתי להתעמק ולדייק בפרטים? איך 'מזככים' את המוח שיוכל להבין את החסידות כראוי? – לפנינו מכתב הדרכה מכוון, בו מניח הרבי יסודות לאופן הלימוד הראוי בתורת החסידות • **מכתב מבואר**

הגיליון עוסק השבוע ב"ט כסלו, "ראש השנה לחסידות". גם את השיעור בלקוטי שיחות השבוע הקדשנו לנושא, בשונה ממנהגנו הקבוע לעסוק בפרשת השבוע. הרבי מסביר בצורה נפלאה מה תורמת החסידות לכל אחד מאיתנו - לא רק בסיפוק צרכים רוחניים קיומיים שאי אפשר בלעדיהם, אלא גם כחיבור מלא לאלוקות ולקדוש ברוך הוא עצמו.

במדור המכתבים הבאנו הדרכה של הרבי ללומדי חסידות בתחילת דרכם. במכתב, הרבי מתייחס לשאלות רבות שעולות אצל לומדי חסידות: האם להשקיע בלימוד כמותי, או דווקא לעצור ולדקדק בכל פרט? האם יש בכלל שיטה סדורה ותוכנית לימודים מתוכננת להצלחה בחסידות? ואולי בכלל אנחנו צריכים ללמוד לקרוא את מה שבין השורות, ולספוג דווקא את אותם דברים מופשטים שאיננו יכולים להבין עד הסוף.

נחתום בציטוט מעורר נפש ממכתבו של הרבי הריי"צ (מי"ט כסלו בשנת תרפ"א): "דעו כי ביום הזה כל אבותינו - מהבעל שם טוב - יהיו בעזרכם. קבלו עליכם ללמוד דא"ח [דברי אלוקים חיים, חסידות] באמת, וְחַי. היזהרו מאד ביום הזה כי קדוש הוא. לחיים ולברכה!"

למנוי דיגיטלי ל"התקשרות":
chabadisrael.co.il/alonichabad

ווארט חסידות - 12 • עת לדעת - 14 • לוח חב"ד - 18 • שניים מקרא - 22 • זמנים ושיעורי השבוע - 32

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו
י"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב
עורך: שלום בלוי
מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 1122 כפר חב"ד
1580 • גיליון • ISSN 7474-0793 • 6084000

לתגובות, הערות וחומרים לפרסום: HitkashrutEdit@gmail.com
התמונות מפורסמות באדיבות חברת JEM ותודתנו נתונה להם

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד
לחיזוק ההתקשרות ל**"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו" מליובאוויטש**
צוקללה"ה נבג"מ ז"ע

דווקא במצרים יוסף מייסד ישיבה ושולח לשם את הילדים שלו ללמוד ולהתפלל, ומוודא שהמלמד עטור זקן לבן ארוך בדיוק כמו שנראה אביו יעקב

(מהתוועדות י"ט כסלו תשכ"ה – תורת מנחם, כרך מב, עמוד 21)

כנסת, ושולח לשם את הילדים שלו, אפרים ומנשה, שילמדו ויתפללו, ומוודא שהמלמד שלומד ומתפלל עימם נראה כפי שהיה נראה אביו הזקן, עטור זקן לבן ארוך, בדיוקנו של יעקב אבינו.

וזה מה שמביא לכך שתוכן העניין המסופר בפרשת וישב, מעליית שלישי עד רביעי [שם מסופר על מכירת יוסף], יהיה רק הכנה למצב הטוב שבו "למחיה שלחני אלוקים... להחיות עם רב".

ואז, כאשר יעקב בא למצרים, וראה את מראהו של יוסף, אחרי היותו כמה שנים "משנה למלך" במצרים - ראה מיד שיוסף יכול למלא את מקומו ולהמשיך את עבודתו. יעקב ראה שאין הכרח שהוא בעצמו יצטרך להיות בישיבה ובבית הכנסת, כיוון שיכול לסמוך על בנו שינהל אותם כמותו בכל מאת האחוזים.

ואז מתגלה שהבאת יוסף מארץ ישראל למצרים אינה עניין של גלות. אומנם בגלוי מכרו אותו ל"בית עבדים", אבל בפועל התוצאה מזה הייתה "להחיות עם רב", שכאשר נעשה רעב בארץ כנען היה מקום ליעקב ובניו לחיות לא רק בגשמיים, אלא גם "לתקן לו בית תלמוד שממש תצא הוראה", כמו בהיותם בארץ ישראל.

מכך אנו לומדים הוראה:

נשמת כל אחד מישראל יורדת מתחת כיסא הכבוד לגלות בתוך הגוף והנפש הבהמית, ונוסף לזה יש אחר כך גם גלות בתוך גלות - שמוציאים אותו מה"חדר", מהישיבה ומבית הכנסת, וזורקים אותו להתעסק בענייני העולם הגשמיים.

ואז צועקת הנשמה: מה רוצים ממני? רצוני ללמוד תורה ולקיים מצוות! וכאשר הנשמה צועקת כך, והגוף 'שומע' את הצעקה - שוב אין זו פרשה של גלות, של מכירת יוסף למצרים, אלא נעשה להיפך, "למחיה שלחני אלוקים לפניכם... להחיות עם רב".

עוד בהיותו בארץ ישראל, התבשר יעקב אבינו ש"עוד יוסף חי". ובכל זאת, רק כאשר יעקב ראה את יוסף במצרים, הוא אמר: "אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך כי עודך חי".

כי כל זמן שלא רואים את הפעולה של ארץ מצרים על יוסף, אי אפשר לדעת ולסמוך [שהכול אכן בסדר מבחינה רוחנית]. יתכן שיש הכרח שיעקב יהיה נוכח בעצמו בישיבה ובבית הכנסת, בבית היתומים, בבית החינוך ובקהילה, כדי להבטיח שהכול יתנהל באופן הראוי למוסד יהודי.

כאשר מקבלים פרישת שלום מפי השמועה שהבן מנהל עסק ששווה מיליוני דולרים ומשתרע על גבי כמה קומות, ו"לא ירים איש את ידו ואת רגלו" ללא רשותו, לא יודעים עדיין אם "יוסף חי" כמו יעקב, וכמו שיעקב רוצה שיוסף יחיה.

רק כאשר יעקב בא מצרימה, ורואה שיוסף פוגש אותו בתור "משנה למלך" עם כל הפמליה שלו, ועם זאת הוא נופל על צווארו ובוכה, כמסופר במדרשי חז"ל שבכה על חורבן בית המקדש, זאת אומרת שמה שאכפת לו אלה לא ענייני ארץ מצרים אלא מה יהיה עם בית המקדש בעוד מאות שנים, וזה נוגע בפנימיותו עד כדי כך שכשנזכר שבמקום רחוק מאד וכעבור זמן רב ייחרב בית המקדש ליבו מתכווץ במועקה ובלי להתחשב במעמדו כמשנה למלך הוא מתחיל לבכות ממש בדמעות - או אז אומר יעקב: "עודך חי!"

כאשר יוסף נלקח מארץ ישראל, נותק מאביו הזקן ומכל משפחתו ונמכר למצרים, "בית עבדים", ואחר כך נעשה מנהל העושר של ארץ מצרים, עד שהגיע למצב ששכח "את כל עמלי ואת כל בית אבי" - הוא שכח רק את החיצוניות של העמל ושל בית אביו, אבל את הפנימיות הוא זכר.

והזיכרון הוא לא רק באופן שרושם את הדברים על פנקסו ופעם בשנה עורך 'טקס זיכרון' למה שהיה פעם בעיירה קטנה מעבר לים, אלא שבמקום שבו הוא נמצא הוא מייסד ישיבה ובית

יותר טוב מכעם?

חגיגות חג הגאולה וראש השנה לחסידות, חג הגאולה י"ט כסלו, מתמקדות בהחלטות טובות להתחזקות בלימוד תורת החסידות והליכה בדרכיה.

העובדה שהאדמו"ר הזקן השתחרר מהמאסר באופן ניסי, היא סימן משמיים בעבורנו עד כמה אנו אמורים להרחיב ולהעמיק את לימוד החסידות, ובפרט בספר התניא, שהוא ספר היסוד של החסידות, המכונה אף "התורה שבכתב" של החסידות. למעשה, כל מאמרי החסידות והשיחות, עד לשיחות הרבי בלקוטי שיחות, כולם מיוסדים על עקרונות ספר התניא.

ואכן, לימוד התניא הוא אבן יסוד בחיי החסידות. כל חסיד שואף לדעת את ספר התניא על בוריו, להכיר אותו לפרקיו, ולחיות את חייו על פי הדרכותיו. מעבר לכך, כל חסיד לומד את השיעור היומי בתניא, וביום י"ט כסלו עורך 'סיום' על כל הספר.

אך יחד עם החגיגות וההחלטות הטובות בקשר ללימוד החסידות ולימוד התניא, עלולה להתעורר שאלה: האם אנו אכן ראויים ללימוד התניא והחסידות?

הרי ישנן הלכות בסיסיות שעדיין איננו יודעים היטב, תחומים שלמים ויסודיים בתורה שעדיין לא למדנו, מסכתות שעוד לא גמרנו ועוד. האם לא נכון להקדיש את הזמן לדברים בסיסיים יותר, ולהשאיר את פנימיות התורה עבור אלו הראויים לכך?

גם אם מדברים על חיי המעשה, יש דברים בסיסיים הרבה יותר שאנו צריכים להשתפר בהם, כמו תפילה מתוך הסידור ובזמנה, זהירות מלשון הרע ועבודת המידות. איך מתאים 'לקפוץ' מיד ללימוד ספר התניא, שהוא ספר עמוק, מלא מושגים בקבלה, ומלמד על עבודת השם פנימית, כשעדיין חסר לנו בבסיס? איך אפשר לחשוב על וילונות, כשעדיין אין לנו את השלד של הבית?

וכפי שכל אחד שואל את עצמו את השאלה הזו 'בקטן', בעולם שלו, השאלה הזו נשאלת בצורה כללית יותר, כאשר מסתכלים על התקופה בה התגלה ספר התניא, ובמיוחד על דורנו בו לימוד התניא מופץ להמון העם: איך יתכן שדווקא דור נחות וירוד כמו הדור שלנו, זוכה למה שלא זכו לו הדורות הקודמים?

אך זה אפשרי שגדולי עולם שחיו מאה ומאתיים שנה לפני כתיבת התניא, בוודאי היו ענקים מאיתנו בתורה ובעבודת השם, לא זכו לספר התניא, ואנחנו כן? כמובן שגם אז היו גדולי עולם שעסקו בפנימיות התורה ובקבלה, אך בוודאי שזה לא היה בצורה המבוארת בתורת החסידות ומנוסחת בספר התניא, השווה לכל נפש.

חשוב להדגיש שהשאלה הזו לא נובעת מ'יצר הרע', מעצלנות או מרתיעה מפני לימוד חסידות. זו תהייה אמיתית,

שיעור בלקוטי שיחות

כנינים להתונה

חגיגות ראש השנה לחסידות מתמקדות בהוספה בלימוד החסידות ובפרט בספר התניא קדישא.

מה יש בו בספר התניא שכל כך חשוב ונחוץ ללמוד אותו, ובמיוחד בדורנו? והאם באמת יהודים עובדי השם לא הסתדרו במשך דורות בלי ספר התניא?

מיוחד לי"ט כסלו

השיחה המלאה – בלקוטי שיחות, חלק כ, שיחה ראשונה לי"ט כסלו

צוות העורכים:
הרב דויד אולידורט
הרב ישראל אריה ליב רבינוביץ

בתניא אודות הנשמה האלוקית או האור העצום שמאיר על יהודי בעת לימוד תורה, כדי לעבוד את השם ברגש ובחיות.

דווקא בגלל הנחיתות שלנו והדרגות הנמוכות של נשמותינו, אין בריה אלא לגלות לנו את אותם סודות ולתת לנו בידיים ספר עוצמתי כל כך כמו התניא, כדי שהוא יעיר ויאיר אותנו. זה כורח המציאות, משום שאחרת - לא נוכל לעבוד את השם כמו שצריך.

זוהי תשובה אחת. אך בהזדמנות אחרת, ביאר זאת הרבי הרש"ב בצורה הפוכה ממש:

להיות שבביאת המשיח יהיה גילוי הפנימיות דווקא, אשר על כן אז [בנאות י"ט כסלו] נתגלה מעין דיוגמא דימות המשיח ולעתיד לבוא ממש!

אם נקרא היטב את הפסקה הקצרה הזו, נמצא כאן תשובה הפוכה במאה ושמונים מעלות. אומנם דורות האמוראים היו נמוכים יותר מזה של המשנה, ודורם של רש"י והרמב"ם היה נמוך עוד יותר - אבל דווקא בדורות האחרונים יש מעלה מיוחדת שלא הייתה בדורות הקודמים, ולכן דווקא בעידן הזה 'מגיע' לנו האור הגדול של החסידות.

זה נשמע מפתיע והפוך מהכיוון ההיסטורי, אבל זה קשור יותר למה שיקרה בעתיד מאשר לדרגה הרוחנית שלנו. המעלה בדורות שלנו על פני הדורות שקדמו להם היא העובדה שאנחנו הולכים ומתקרבים לימות המשיח. משום כך, כאשר הגאולה כבר על מפתן דלתנו, הקדוש ברוך הוא כבר מתחיל לתת לנו 'לטעום' מהאור האלוקי שיתגלה בעידן ההוא.

בימות המשיח הקדוש ברוך הוא יסיר את הלוט שחוצץ כעת בינו ובינינו, ואז יתגלה הרעיון הפנימי והסוד האלוקי המסדר שעומד 'מאחורי' הקלעים' של כל הבריאה וכל ההיסטוריה. טעימה מהגילוי הנפלא הזה הוא ספר התניא, שהוא תמצית **פנימיות** התורה. בעוד המשנה, הגמרא וההלכה, ואפילו ספרי המוסר והמחשבה - עסוקים בעולם המעשה, בקיום הפיזי של המצוות ובהגות היהודית, ספר התניא מסביר את הדברים שמאחורי הקלעים, את הרעיון הפנימי שמאחורי כל מעשה ומעשה שבעבודת השם.

אלו אם כן שתי התשובות: מצד אחד, ספר התניא נחוץ דווקא בדורות הנמוכים ביותר. מצד

שיש לה בסיס תורני. הגמרא¹ בעצמה קובעת **שלא יכול להיות** שדור מאוחר יותר יהיה נעלה בעבודת השם מדור שקדם לו.

המשנה אומרת על הקצבים ש"אין הטבחין נאָמנין", ואי אפשר לסמוך עליו כשהוא מצהיר על כשרות הבשר שהוא מוכר בגלל האינטרס האישי שלו. על כך נאמר בגמרא שמאחר יותר "חֲזְרוּ לומר נאָמנין". ועל כך תמה רב נחמן: "אִפְשׁוּר דְּרִי"?! האם ייתכן לומר שהדורות המאוחרים יותר כשרים יותר מהקודמים?

אם לגמרא ברור שהמצב בזמנה בוודאי שלא השתפר מימי המשנה, ולהפך, שמדור לדור גובר חושך הגלות והדרגה שבה אוחזים בעבודת השם הולכת ופוחתת, איך אנו יכולים לחגוג "ראש השנה לחסידות" ולומר שיש לנו ביד אוצר רוחני שלא היה לדורות הקודמים?!

תשובות מנוגדות

הרבי הרש"ב התייחס בכובד ראש לשאלה הזו, והציע לה שתי תשובות.

התשובה הראשונה נמצאת בקונטרס "עץ החיים", העוסק בצורך ללמוד חסידות:

דורות הראשונים לא היו צריכים לזה, כי היו צדיקים גמורים, ומצד עצם מעלת נשמתם שהיו ממדרגות גבוהות, היה בהם אהבה ויראה אמיתית ולמדו תורה לשמה ולא היה נצרך להם גילוי פנימיות התורה...

אבל בדורות האחרונים, שאינם נשמות גבוהות כל כך ונתמעטו הלבבות כו'... דור אחר דור מוכרח יותר עניין התגלות פנימיות התורה.

בוודאי שישנה 'ירידת הדורות', אבל זה כלל לא סותר לגילוי החסידות. להפך, זה שהדורות הולכים ומתמעטים מבחינה רוחנית - זה עצמו מסביר את הצורך הגובר בלימוד החסידות. המתאם כאן הוא הפוך: ככל שהמצב קשה יותר, אנחנו זקוקים יותר ויותר לתרופה הרוחנית שיש בחסידות.

בתקופה של השולחן-ערוך או של הרמב"ם, הייתה אפשרות לעבוד את השם גם בלי ספר התניא. הם לא היו חייבים לדעת על מה שכתוב

1. חולין צג, ב. וראה גם יבמות לט, ב.

הוראות המנהיג הנמצא מעל פני השטח וקשורים אליו באופן רציף.

ב. יחד עם ההתקשרות לרבי, אי אפשר להיות חסיד בלי לימוד חסידות אישי, קבוע ומתמיד, ועבודת השם על פי דרך החסידות. לימוד החסידות הוא ממש כמו חמצן לנשימה, אי אפשר בלעדיו ואי אפשר להסתמך על אחרים שיעשו זאת במקומו.

אבל הרבי מכון אותנו להסתכל לא רק על הסיפור העיקרי של המשל, אלא לדייק גם בפרטי המשל, ומסב את תשומת ליבנו לכך שלא לחינם הרבי הרי"צ משתמש בשני דימויים כדי לתאר את החסידות - **פחם ופנינים**.

המשל הזה ממחיש את התפקיד של תורת החסידות ואת ההשפעה שלה על יהודי שהולך בדרכיה, ויחד עם זאת מחדד יותר את הניגוד בין שני היסודות: פנינים הן מותרות, דברים שאפשר להסתדר בלעדיהם; ואילו פחמים הם דברים המסייעים לצורכי הקיום הבסיסיים ביותר.

אך זה בדיוק העניין: החסידות היא גם זה וגם זה. היא גם מקור לאנרגיה, תאורה וחימום כמו הפחם, וגם מפיצה אור ויופי מיוחדים כמו הפנינים. חסידות היא גם דבר נחוץ ובסיסי שפשוט אי אפשר להסתדר בלעדיו, וגם תוספת בונוס לעבודת השם שלא הייתה קודם מעולם.

יתרה מכך: אותם שני יסודות שאנו רואים במשל הפחם והפנינים, מקבילים לשני ההסברים שראינו בכתבי הרבי הרש"ב. כלומר: אותו חלק בחסידות שמשמש לנו כ'פחם' ומספק צורך קיומי בעבודת השם - קשור לאותו תהליך של 'ירידת הדורות'; ואילו החלק הזוהר והנוצץ של ה'פנינים' שבחסידות - קשור דווקא לכך שאנו עומדים על סף עידן הגאולה.

כדי להבין איך השילוב הזה עובד, ואת הקשר בין הדברים, צריך להבין טוב יותר כל חלק בנפרד: מהי החסידות כפחם ומהי החסידות כפנינים - ואת זאת נעשה מיד.

אור וחום

במה ספר התניא דומה לגחלים? - נקרא את הדברים בלשונו של הרבי:

העניין הראשון, להתגבר על החושך, הוא הכרח גמור בעבודת האדם לקונו.

שני, ספר התניא הוא טעימה מאור חדש שעתיד להתגלות לעתיד לבוא, וכעת הזמן 'לטעום' ממנו. האם אין סתירה בין שני ההסברים? - מיד נראה.

פחם ופנינים

הרבי הרי"צ, בנו של הרבי הרש"ב וממשיך דרכו, נותן משל נפלא על השפעתה ומהותה של החסידות - וממנו נתחיל את הלימוד שיסביר לנו את שתי התשובות השונות גם יחד.

כך כותב הרבי הרי"צ²:

מרגליות (פנינים) מצויות במעמקי הים. גחלים (פחם), שמאירים ומחממים, טמונים במעבה האדמה.

הסדר בזה הוא, להיות אחד שהוא המנהיג המורה היכן לחפור וכיצד למצוא את הגחלים. הפועלים יכולים להסתמך על חוכמתו של המנהיג, אלא שעליהם לציית בדיוקנות להוראותיו.

אך עם זאת, בנוגע לרוח החיים שצריכה להיות לכל פועל בהיותו במעמקי האדמה מהאוויר שמעל הארץ, אין הוא יכול להסתמך על האוויר שקיים אצל המנהיג. כל פועל צריך שיהיה לו חיבור לרוח החיים, מהאוויר שמעל הארץ, ואם לא, ייפול ויישאר בלי חיות.

כן הוא גם מי שגולל למים כדי לשלות את הפנינים, וזקוק לרוח החיים שמעל האדמה.

את הנמשל יכול כל אחד להבין בעצמו: החסידות מאירה ומחממת, כמשל הגחלים, אלא שהאדם נדרש לדרת למעמקי האדמה כדי לברר וכו'. אולם בשעה שיוורדים למעמקי האדמה, חייבים להיות קשורים למעלה כדי לקבל חיות.

בפשטות, המשל הציורי הזה בא ללמד על שני עניינים יסודיים בתורת החסידות, שמשלימים זה את זה:

א. הבסיס של 'להיות חסיד' הוא ההתקשרות והביטול לרבי, שהוא איש אלוקים המורם מעם המורה את הדרך. כולנו זקוקים לרבי, בדיוק כמו שכורי הפחם ושולי הפנינים אינם הולכים לחפש בכוחות עצמם את דרכם, והם סומכים על

2. ספר השיחות תש"ה, עמוד 50 - כאן בתרגום לעברית.

ובלשון כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר
בשיחה: "שלא להיות נופל רחמנא ליצלן
... ללא חיות".

לכן, עניין זה שבחסידות נמשל ל"גחלים
המפיצים אור וחום", שהם עניינים
הכרחיים בחיי האדם.

פחם הוא מקור אנרגיה, תאורה וחימום. גם
ספר התניא נותן לנו את שתי המתנות הכי יקרות
בעבודת השם, שבלעדיהן אי אפשר 'לנשום'
ולחיות חיים אמיתיים של קדושה: **אור וחום**.
נתחיל בחום:

חום מראה על חיות.

החסידות, על ידי זה שגילתה את פנימיות
הנשמה של איש ישראל, הכניסה חיות
ואור בכל ענייני התורה והמצוות.

והרי זה מההדגשות העיקריות של תורת
החסידות, שעבודת השם מוכרחת להיות
בחיות ובשמחה^א, ומצד שני יש בה
הדגשת הסכנה בהעדר החיות, ואפילו
בהיחלשותה, סכנת קרירות חס ושלוש,
שהיא סימן להיפך החיים, רחמנא ליצלן.

ספר התניא, ובעקבותיו ספרי החסידות
המבארים ומרחיבים את דבריו, מגלה לנו סודות
עמוקים ונשגבים מפנימיות התורה. כשאנחנו
לומדים את אותם רעיונות נדירים ויקרים, זה
ממלא אותנו בהתלהבות, בשמחה ובחמימות של
קדושה בעבודת השם.

נזכיר כמה דוגמאות להמחשה, בבחינת טעימה
על קצה המזלג.

בספר התניא אנחנו נחשפים לקיומן של שתי
הנפשות שבקרבתנו ולצורת המלחמה ביניהן.
התבוננות בתבונה היסודית הזו מנטרלת את
האכזבות הגדולות ואת התסבוכים הפנימיים,
ומצד שני מניעה אותנו 'לתת עבודה' חזקה יותר
ברוחניות.

בספר התניא אנו לומדים על הקשר המיוחד
של יהודי עם הקדוש ברוך הוא, על העובדה שיש

לנו נשמה אלוקית שהיא "חלק אלוקה ממעל
ממש", שתמיד-תמיד דבקה בקדוש ברוך הוא
לחלוטין, גם אם וכאשר אנחנו נופלים ונכשלים.

בספר התניא מאריך אדמו"ר הזקן להסביר
כיצד כל פעם שיהודי חווה קושי בעבודת השם,
ובכל זאת מתגבר ונמנע מלעשות עבירה או
מתגבר ועושה מצווה, בזה הוא גורם נחת רוח
מיוחדת לקדוש ברוך הוא, ובכך אף משלים את
כוונת בריאת העולם כולו.

בספר התניא אנו לומדים על המעלה של קיום
מצווה, גם כשהיא מתבצעת באופן חד פעמי או
כשהיא מגיעה אחרי תקופת יובש בעבודת השם.
בכל מעשה של מצווה אנחנו גורמים עונג עצום
לנשמה וגם לקדוש ברוך הוא.

אלו רק דוגמאות ספורות מתוך ים שלם. עיסוק
ולימוד עקביים ויומיומיים בספר התניא ובמאמרי
החסידות, משנים את תודעתנו ואת המצב הנפשי
שלנו ומעוררים בנו חיות ושמחה גדולה בעבודת
השם, עד שאנו ניגשים לכל מצווה ומעשה של
קדושה בחום גבוה, באנרגיה ובחיוניות גדולות.
ומי שלומד היטב ומתחבר בצורה שכלית ורגשית
עמוקה לחסידות, 'מדביק' בהתלהבות שלו גם
יהודים אחרים ומחבר גם אותם למקור החיים
העצום של החסידות.

החסידות היא גם מקור של אור:

[אך] החידוש והמעלה של יהודי חסיד
שלא רק שהוא עצמו חס ומחמם גם יהודי
אחר - אלא שיש בכוחו להאיר את נפשו:
לראות בעין שכלו לא את מה שהוא
וסביבתו רוצים וחושקים בו, אלא מה
צריך להיות, ולעשות כן אפילו כאשר זה
לא לפי טבעו, ואפילו כשזהו הפך טבעו.

ספר התניא מעניק לנו מבט חדש על העולם
ועל כל מה שיש לעולם להציע.

הנה דוגמה אחת, יסודית, מתוך רבות:

בספר התניא מוסברת באריכות ובטוב טעם
העובדה שכל המציאות כולה נמצאת רק מפני
שיש חיות אלוקית שמהווה ו'בוראת' אותה בכל
רגע מחדש באופן תמידי. הקדוש ברוך הוא אומר
"ויהי" בכל רגע לכל פרט בעולם וגורם לו להיות
קיים: "יהי בקבוק מיץ", "יהי כביש" "יהי שלט לד
מואר בירוק", "יהי בניין" ו"יהי מטבע"....
המשמעות העמוקה של עובדת היסוד הזו

א. ראה תניא פכ"ו ואילך. ובכ"מ.

ב. ראה ד"ה זכור תרצ"ד (בסה"מ קונטרסים ח"ב) בתחלתו, ובדרושים ע"ד
עמלק - של רבותינו נשיאנו בארוכה.

ג. ראה לקו"ש ח"ו ע' 112 ואילך.

את המכתב הראשון לרבי כתבתי בשנת תשי"ג, ובו הבעתי חשש מלימוד תורת החסידות בגלל הדמיון שלה לתורת הקבלה.

ההתכתבות עם הרבי נעשתה שלא בידיעת הור"י, וכדי שלא להרגיזם, שכרתי במיוחד תא דואר בסניף הדואר המרכזי בירושלים. שילמתי עליו בשעתו שבע לירות בשנה, ובתור בחור ישיבה, הייתה זו עבורי הוצאה כבדה.

בחודש אלול של אותה שנה קיבלתי את המכתב הראשון מהרבי, מענה על מכתבי.

הרבי הסביר שאומנם בחסידות מוזכרים מושגים הלקוחים מספרי קבלה, אך בתורת החסידות הם מתבארים באופן השולל את החששות שהזכרתי במכתבי. הרבי עודד אותי לנצל את ההזדמנות שזימנה לי ההשגחה להתקרב ללימוד החסידות "בכל רמ"ח איברי ושס"ה גידי".

באותו מכתב, הייתה פסקה אחת שבשעתו התמיהה אותי. הרבי התייחס שם לשאלה שכלל לא הזכרתי במכתבי: "ואין להקשות מה היה לפני התגלות תורת החסידות, כי קושיא זו דומה להיש מקשים מה היה בזמן המשנה קודם שהייתה הגמרא, ובזמן הגמרא קודם שהיו ספרי הראשונים וכו'".

תעלומה זו באה על פתרונה בהמשך.

לאחר שנודע לאבי ז"ל שהתחלתי להתקרב לחב"ד, הוא זימן אותי לשיחה נוקבת במטרה לברר, "מה רע בדרך שלנו, מדוע אינך ממשיך בה?". בשלב מסוים הטיח בי את השאלה: "ומה היה לפני החסידות?"...

בו במקום שלפתי את מכתב הרבי והצגתי את התשובה המנומקת על שאלה זו בדיוק, שאותה חזה הרבי מראש ברוח קודשו.

לטבוע באלוקות

כדי להבין מה הן ה'פנינים' שבחסידות, אנחנו צריכים להבין קודם מה בכל זאת חסר אם משתמשים רק בכוח ה'פחם' של החסידות.

נקרא תחילה את הדברים בלשונו של הרבי:

כל זה הוא עניין ה"פחם" שבחסידות,

היא שהקדוש ברוך הוא 'מעודכן' בכל רגע נתון בכל פרט של מה שקורה לנו, כי הוא זה שמייצר ועושה אותו. הקדוש ברוך הוא תמיד נמצא איתנו בכל סיטואציה, ותמיד מסתכל ובוחן אותנו.

כאשר אנו מאמצים את החשיבה הזו, ורואים את המציאות בצורה הזו, אנחנו יכולים להתעלות מעל הטבע האנוכי שלנו. להבליג כאשר מישוהו פוגע בנו, לא לקחת ללב במקרה שהפסדנו הרבה כסף, ולהציב את קיום המצוות בהידור בראש סולם הערכים שלנו, הרבה מעל כסף, כבוד, נוחות או מעמד חברתי.

המשקפיים המיוחדים האלו שדרכם אנו מתבוננים במציאות, הם ה'אור' של ספר התניא.

שני המרכיבים האלה, האור והחום - שניהם יחד מבטאים את היותה של החסידות 'פחם'. הם התכנים וההשפעות שנותנים לנו את הכוחות להתמודד בסופה הקרה והחשוכה של הגלות, להצית את האור ולהתחמם בקדושה.

אם נחזור לסיפור 'ירידת הדורות', אפשר להבין לבד מדוע החסידות נחוצה היום יותר מתמיד, כדי לשמש דלק ומקור אנרגיה רוחני. פעם יהודים היו 'נשמות גדולות', ובאופן טבעי ניגשו לתורה ולעבודה עם כל הלב ובכל החיות שבקרבם. אבל היום, אנחנו נאלצים להתמודד עם קשיים הרבה יותר גדולים. העולם קורץ לנו יותר, אנחנו 'חלושים' יותר בקומת האישיות הרוחנית שלנו - ולכן אנחנו צריכים את אותם גחלים אלווקיים שיפיחו בנו אור וחום של קדושה, שיבעירו בנו אש של חיות לתורה ולמצוות.

אבל, כמו שאמרנו, זה לא הכול. החסידות היא גם 'פנינים', וזה כבר משהו אחר לגמרי.

מספר הרב טוביה בלוי, סופר, מחנך ורב קהילת חב"ד בנווה יעקב בירושלים:

נולדתי והתחנכתי במשפחה ירושלמית שורשית, משפחת בלוי הידועה, המזוהה עם חוגי ה"נטורי קרתא". היו מי שתלו בי תקוות כממשיך ומוביל בדרך זו, אך בשנות בחרותי חשתי משיכה למשהו עמוק וחזק יותר.

ההשגחה הפרטית גלגלה שאתחיל להתעניין בחסידות חב"ד, והעומק שבתורה זו - התקרבות להשם מתוך הכרה וידיעת השם - שבה את נפשי.

הקשור ל'אדמה'.

עבודה זו אינה שוללת לגמרי מצב שבו האדם העובד עדיין מרגיש את עצמו למציאות בפני עצמה.

הוא אכן עובד את השם בחיות גדולה, ויתרה מזו: הוא משנה את מהותו ונוהג הפך טבעו ורגילותו, למעלה מהמדידות וההגבלות שלו - אבל לאחר כל זה, "יש מי שאוהב". המציאות שלו "בהתגלות". הוא זה שעוסק בעבודת השם בהתלהבות גדולה.

מה יכול להיות רע בלהיות יהודי טוב שעובד את השם על פי החסידות, ומוצא בה מקור של אור וחום לקיום המצוות וללימוד התורה? אלמד חסידות כדי להיות ירא שמיים, אוהב ישראל, תלמיד חכם, מלא חיות ושמחה, מקרין אור וטוב לסביבה ועוד כהנה וכהנה מעלות מיוחדות. אז איפה הבעיה כאן? הלוואי על כולם, מה עוד חסר לי?

הבעיה היא שבסופו של דבר, ככל שאתקדם גבוה יותר, אף פעם לא 'איטמע' בתוך המציאות האלוקית שקיימת בכל הבריאה. לכל היותר אהיה יצור עדין ומזוכך ביותר, ובמקרים מסוימים אפילו קדוש - אבל תמיד אישאר עצמאי, נפרד. לעולם לא אהיה מאופס ובטל לחלוטין כלפי הקדוש ברוך הוא.

לאנשים כמונו, שמצויים בשלבי ההתחלה בעבודת השם, נראה שזו 'צרה של עשירים', כי בעיה כזו רלבנטית רק לצדיקים גדולים. אך האמת היא שזו בעיה גם עבורנו. כי מנקודת המבט של הקדוש ברוך הוא, ממנה הוא מביט על העולם שלנו, הוא רואה אלפי יהודים עובדי השם באמת, שלמרות זאת לא 'משתלבים' באור האלוקי אלא נותרים כישויות בפני עצמן. האגו האישי שלהם, תחושת הקיום העצמית שלהם - גם אם זה ברמה מעודנת ביותר - גורמים להם לפעמים לחוש כאילו המציאות כולה סובבת סביבם והם מהווים את מרכז ההווה. זה ממש הפוך מהאידיאל שנדרש מאיתנו בתור עובדי השם.

עצם לימוד החסידות, שבו אנו לומדים על האלוקות עצמה ועל אפסותה של המציאות ושלנו עצמנו כלפי האמת האלוקית, כבר הופך אותנו לגסים פחות וקרובים יותר אל השם. אי אפשר ללמוד חסידות ברצינות, ולהישאר אדם שאכפת לו בעיקר מעצמו. אי אפשר ללמוד שוב ושוב על "אין עוד מלבדו", לשמוע ולהרגיש כמה הכול אפס וישנה רק אמת אחת - ועדיין לכעוס על כל מי שחלילה פגע בכבודנו.

ובכל זאת, זה לא מספיק. אני יכול להיות מלא אנרגיה וחיוניות בתפילה, בהתוועדות, ובלימוד - אבל לפחות באיזהו מקום פנימי בלב, לטפוח לעצמי על השכם על ההישגים שהגעתי אליהם, לחשוב שמגיעה לי מדליה על כל מה שעשיתי עד עכשיו.

כדי להיבלע בתוך המערכת האלוקית, לאיין את עצמי ולהיות דבר אחד עם האור של השם - בשביל זה צריך את ה'פנינים' החסידיות:

אך ישנו העניין הנעלה יותר שבחסידות:

"ים" הוא משל לעולמות שבהם הכוח האלוקי המהווה, מחיה ומקיים אותם מאיר בגילוי, כך שהנבראים מרגישים את ההכרח להיות מחוברים תמיד למקור חיותם, כי באם לאו, יאבדו את כל מציאותם וקיומם. המציאות והישות של העולמות הללו "מכוסה" במקורם, על דרך הדגים שבים.

[וזהו העניין הנעלה יותר]: לפעול שיהא האדם 'מכוסה' ושקוע לגמרי עד מעל לראשו" במקור חיותו, באלוקות, עד שלא יהיה מציאות בפני עצמה כלל.

מה הן ה'פנינים' שבספר התניא ובתורת החסידות?

להבדיל מהפחם שאותו כורים ממעבה האדמה, את הפנינים שולים ממעמקי הים.

על פי הקבלה והחסידות, היבשה והים מסמלים שתי תפיסות מציאות וצורות קיום שונות. ביבשה הכול גלוי, וכל בעלי החיים והיצורים ניכרים כישויות נפרדות ועצמאיות. בים, לעומת זאת, כל צורות החיים מוסתרות ומכוסות במים.

זוהי מטאפורה שמלמדת אותנו על שתי צורות שונות בעבודת השם:

מעצם היותנו נבראים, אנחנו לא יכולים לקפוץ

ד. ראה תניא פל"ה (מ"ד, סע"א ואילך).

ה. ראה רמב"ם סוף הל' מקוואות - ברמז ענין טבילה (אותיות הביטול -

נלמד גם על מושגים כמו 'עשר ספירות', 'עולם האצילות', 'אור הסובב כל עלמין', ועוד מושגים שההבנה היסודית שלהם לא משליכה באופן ישיר ומעשי על החיים עצמם.

דוגמה מוחשית לכך מקבלים כשלומדים את 'התניא היומי', בשיעורים היומיים שלפני "ט כסלו, בחלק "קונטרס אחרון" שבתניא. אלו קטעים שבהם מדובר על נושאים עמוקים, מופשטים וסבוכים בקבלה. אנו קוראים את הקטעים הללו, מבינים קצת, ובעיקר מבינים שיש דברים נעלים שאנו לא מבינים...

אז מה בכל זאת הרעיון ללמוד את כל הדברים הללו? משום שדווקא הלימוד הזה הוא שגורם לנו להתעלות לכמה רגעים לאטמוספירה אחרת. כדי להרגיש פתאום שלא אני המרכז ושהקדוש ברוך הוא גדול הרבה יותר גם מעבודת השם שלי. בלימוד הזה, לפחות לרגעים ספורים אנחנו צוללים ל'ים' של אלוקות ועוסקים רק בדבר האמיתי היחיד: הקדוש ברוך הוא.

גם אם אנו לא רואים מיד את ההשפעה של זה על החיים האישיים שלנו, עצם העובדה שהיינו שקועים אך ורק במציאות השם היא המתנה הגדולה של לימוד החסידות.

כעת מובן לנו מדוע אותן 'פנינים' חסידיות דומות יותר לתכשיט מאשר לצורך קיומי. הרי יהודי יכול לעבוד את השם מצוין וברמה גבוהה גם בלי 'לטבוע באלוקות' עד מעל הראש.

אך מצד שני, זה גם מסביר לנו כיצד ומדוע זוהי ה'טעימה' מהגאולה הקרובה. בחסידות מוסבר שהגאולה תהיה השלמה של תהליך תיקון והכנה של העולם כולו לנוכחות הגלויה של הקדוש ברוך הוא.

באותם הימים, מציאות השם תתגלה ותשלוט בעולם ותישקף מכל פרט בבריאה. אז - לא תהיה שום מציאות עצמאית ולא חצי-עצמאית. לא נעסוק בכלל בעצמנו, בשום צורה ואפילו לא המעודנת ביותר. כפי שמצטט הרמב"ם בסוף ספר משנה תורה, בתיאור המציאות בעידן הגאולה, את הפסוק מספר ישעיהו: "ומלאה הארץ דעה את השם כמים לים מכסים".

כשאנו לומדים תניא ומאמרי חסידות, ומרגישים שכאן לא מדובר רק על 'טיפים' בעבודת השם, כי אם על הימצאות של הקדוש ברוך הוא עצמו - אנחנו פשוט 'טועמים' מהתוכן המהותי האמיתי של הגאולה.

מעל המצח של עצמנו. כפי שכבר ראינו קודם, תמיד נהיה כפופים לתחושת ישות גרעינית שקשורה לעצם הקיום שלנו. לכן, בדרך כלל אנחנו נחשבים עובדי השם 'ביבשה' - משום שאנחנו לא מתמזגים לגמרי ומתבטלים לחלוטין אל האלוקות, אלא נראים כמו 'משהו', כמו דברים נפרדים ובעלי קיום עצמאי.

לעומת זאת ישנה עבודת השם בבחינת 'ים'. זו קיימת בעיקר בעולמות העליונים, בהם המלאכים והנשמות כלל לא מרגישים את המציאות של עצמם, כי אם רק את האור האלוהי שמציף את כל המציאות, עד שהם עצמם 'נבלעים' בתוך האוקיינוס של האור האלוהי.

נחזור לנושא שלנו:

הפנינים הן יצורים ימיים, וכך גם ספר התניא מביא אותנו לא פעם להרגיש כמו 'דגים בים' - לאבד את תחושת האגו האישי שלנו, ולפחות לעמעם אותה מעט בשעת הלימוד עצמו.

בחסידות אנו עוסקים בסוגיות העמוקות ביותר של אחדות השם וביטול המציאות, ומתעמקים בהבנה של דרגות נעלות בנוכחות האלוקות. כך אפילו ה'אגו' הרוחני והחיובי שקשור למוטיבציה, לשאיפות, להישגים ולהצלחות שלנו בקדושה - גם הוא מנוטרל. לפחות לרגעים אלה, אנחנו טובעים באלוקות, שוקעים בכל מציאותנו בתוך עולם שבו הדבר היחיד שישנו זהו הקדוש ברוך הוא.

במילים פשוטות: מלבד כל המעלות של החסידות, ובהן העזרה בעבודת השם, החמימות והאור שהיא ממלאת בהם אותנו - יש בה סגולה מיוחדת ונדירה ביותר, והיא עצם זה שהיא 'משכיחה' מהאדם את עצמו. לימוד החסידות גורם ליהודי להרגיש שהמיקוד הוא לא תמיד בו, אלא בזה שישנו הקדוש ברוך הוא, שישנה תכלית לבריאה, שישנה אמת אחת ויחידה שהיא גדולה הרבה-הרבה יותר ממני ומהחיים שלי.

כשלומדים תניא, נתקלים הרבה פעמים במושגים ורעיונות שאין להם קשר ישיר לחיים שלנו. הם לא 'טיפים' בעבודת השם, ולפחות לפי מה שנראה בשטחיות הם לא מוסיפים חיות או כוח להתמודד.

למשל, בתניא מוסבר מה ההבדל בין צדיק ורע לו לצדיק וטוב לו, ומה ההבדל בין אהבה בתענוגים לאהבה כרשפי אש - כל אלה כנראה דרגות שאנו רחוקים אפילו מלדמיין אותן. בתניא

אין די בכך שיהיו כל לבושים בשלמות, אלא מן ההכרח שיהיו לו גם תכשיטים ומרגליות שבהם ראוי לעמוד לפני המלך. ובאם לאו, אין זאת שחסר איזה פרט, אלא יש כאן פגיעה בכבודו של המלך!

ועל דרך זה בנמשל: לימוד החסידות כעניין בפני עצמו לא היה הכרחי כל כך בדורות הקודמים, בטרם התחילו ההכנות האחרונות לביאת המשיח, וממילא לא היה אז ההכרח כל כך ב"מרגליות".

אך בשעה ש"הנה זה עומד אחר כותלנו" - הנה זה משיח בא, ובביאתו "קץ שם לחושך" ואזי תתחיל הגאולה האמיתית והשלמה, שעניינה הוא ה"נישואין" כביכול של ישראל עם הקדוש ברוך הוא - הרי יש להתכונן לכך באופן המתאים. יש צורך ב"מרגליות" שבהן "הולכים לחופה" עם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא! ולכן חובה ללמוד חסידות, ובשופי.

עתה, כאשר "הנה" זה עומד אחר כותלנו, צריך לעמוד הכן "ללכת לחופה" עם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא! ואיך יתכן שישנו אדם שאינו רודף אחרי המרגליות?!

הרבי קורא לנו: הקשיבו יהודים! אנחנו הכלה, ואנו עומדים ללכת לחופה. אנחנו עומדים צעד אחד לקראת העידן שבו נגיע לייחוד מושלם ומוחלט עם הקדוש ברוך הוא; ליום שבו כל עין תראה בצורה המוחשית והגלויה ביותר את אור השם; שהאלוקות עצמה תהיה נוכחת ומורגשת בכל מקום בעולם ובקרבתנו.

לכן, לא מספיק שהנעליים שלנו לא קרועות ושהחולצה שלנו נקיה. לא מספיק לקבל מהחסידות את ה'טיפים' והעצות הכי טובים לעבודת השם. בשביל ללכת בשוק זה מעולה, אבל זו לא שמלת כלה. אנחנו חייבים להשתדל ולהשקיע כמה שיותר בלימוד חסידות כהכנה לגאולה השלמה, לטבוע באלוקות, לשחות בתוך פנימיות התורה כמו דגים בים.

כעת נוכל להפנים בצורה עמוקה יותר את האיחול החסידי המסורתי ל"ט בכסלו: **לשנה טובה, בלימוד החסידות ובדרכי החסידות, תיכתבו ותיחתמו!**

הולכים לחופה

בסיכומו של עניין, הבנו שהחסידות גם מסייעת בידינו לשפר את עבודת השם האישית שלנו, אך בו בזמן מעניקה לנו את ההזדמנות לשכוח מעצמנו ולהתמקד בקדוש ברוך הוא.

כעת נותר לנו לשאול: במה צריך להיות המיקוד שלנו בלימוד החסידות?

ברור ששני החלקים חשובים. לימוד התניא חייב לתת לנו אור וחום, ואי אפשר להסתפק ב'התעלות' שהוא גורם. מצד שני, התניא נועד גם לתת לנו 'טעימה מהגאולה'. אך מה העיקר מבחינתנו? על מה אנו צריכים לשים את עיקר הדגש בלימוד התניא והחסידות בכלל?

האם עלינו להתמקד בעיקר בלחפש עצות ו'טיפים' בעבודת השם, כדי לצלוח את חשכת הגלות ולגבור על היצר הרע, או שעלינו להקדיש יותר זמן לרגעי ההתעלות שהחסידות מספקת לנו, אלו שבהם אנו שוכחים מעצמנו?

התשובה של הרבי מפתיעה, אך המילים מדברות בעד עצמן:

פעולת החסידות ב"סתים דנשמתא" בפני עצמה - נמשלה למרגליות, כיוון שבזמן הגלות לא זה הוא העניין ההכרחי כל כך, ואין זה אלא דבר המוסיף יופי לאדם, כמשל המרגליות.

במה דברים אמורים? - רק כאשר אדם נשאר בדל"ת אמותיו.

אבל בשעה שצריך הוא לעמוד לפני המלך

סודר קנט, סע"ד - "והביא נפשו במי הדעת הטהור".

ו. עיין לקו"ת ראה לב, ריש ע"ב.

ז. ע"ד עבודת כהן מחוסר בגדים.

ח. ראה המצוין לקמן הערה 57 ע"ד גודל הכרח לימוד פנימיות התורה.

ט. שה"ש ב, ט. וראה "קול קורא" לכ"ק מו"ח אדמו"ר (נדפס ב"הקריאה והקדושה" סיון תש"א, אגרות קודש שלו ח"ה ע' שסו) דמפרש זה על משיח.

י. ואף שכ"ק מו"ח אדמו"ר לא האריך בהשיחה בענין המרגליות - ה"ז מפני שאז עדיין לא היה סמוך כל כך לזמן הגאולה. משא"כ עתה כו'.

יא. וזהו ג"כ מה שהפליג בוהר (ח"צ צח, א-ב) ע"ד ענין התכשיטי כלה שהוצרך להיות במ"ת - דיוס חתונתו הוא יום מ"ת (רש"י שה"ש ג, יא).

יב. הנה - לשון שמחה (ספרי קרח יח, ח הובא בפרש"י עה"ת שם).

בהיכל מלכותו, חדר לפנים מחדר - אי

פרשת וישב

ייחודים עליונים

וַיִּקְמוּ כָל בְּנֵי וְכָל בָּתְנֵי לְחַמּוֹ וַיֵּמָּאן (בראשית, פרק לו, פסוק דה)

וְכָל בְּתֻלָּתוֹ רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אֲחִיזֵית תְּאֵמִיזוּ תִּלְדוּ עִם כָּל שֶׁבֶט וְשֶׁבֶט, וְנִשְׂאִים (רש"י)

כיצד ייתכן שרוב השבטים (מלבד יהודה, אפרים ומנשה), נשאו את אחיותיהם, ועוד שמנישואים אלה בא רובו של עם ישראל?!

בקבלה ובחסידות מוסבר שאיסורי עריות קשורים ל'ייחודים' רוחניים נעלים ביותר, עד כדי כך שאיננו יכולים להכיל אותם וחלילה אף להינזק מהם, ולכן הם אסורים.

לפני מתן תורה, היה בכוחם של האבות והשבטים להכיל אורות נעלים אלו. ולכן הייחודים מנישואים אלה היו מותרים, ואף נעלים ביותר. אך לאחר שהתורה ניתנה לכולם, גם לאנשים כמונו שאיננו מסוגלים להגיע לאותן דרגות, נאסרו נישואים כאלה.

(הרבי - ליקוטי שיחות, כרך ה, עמוד 273)

לעולם לא להיכנע!

וְלֹא זָכַר שֶׁר הַמִּשְׁקִים אֶת יוֹסֵף, וַיִּשְׁכַּחְהוּ (פרק מ, פסוק כג)

מִפְּנֵי שֶׁתִּלְהָ בּוֹ יוֹסֵף לִזְכֹּרוֹ, הִזְקָק לְהִיטֵל אֲסוּר שְׁתֵּי שָׁנִים (רש"י)

נשאלת השאלה: מדוע יוסף נענש בשנתיים נוספות של מאסר, משום שתלה תקווה בשר המשקים שיעזור לו להיחלץ ממצבו ולהשתחרר מהכלא? הלא יעקב אביו התנהג בצורה דומה, כששלח לעשו אחיו מנחה על מנת לרצות אותו, ואף השפיל את עצמו בפניו כשהשתחוה לו וקרא לו "אדוני" - ולא נענש על כך?

ההסבר לכך הוא שיעקב נאלץ לנהל מלחמה עם עשו וכוחות הטומאה, ובאותה עת צריך היה יעקב להכניע את עצמו בפני עשו. אך יוסף היה בדרגה גבוהה כל כך, שכלפיו כלל אין שום התנגדות רוחנית, ולכן היה אסור לו להכניע את עצמו לעולם לפני שר המשקים.

(הרבי הצמח צדק - אור התורה, כרך ו, דף תתרצח)

פרשת מקץ

חלום עולה

וַהֲנֵה מִן הָאֵרָא עֹלֹת שֶׁבַע פְּרוֹת יִפִּית מֵרָאָה וּבְרִיאַת בָּשָׂר, וְתַרְעִינָה בָּאָדָם (פרק נא, פסוק ב)

חלומותיו של אדם רומזים ל"חלום חיי", ובזה בא לידי ביטוי הבדל בין שאיפת חיי של יהודי לשאיפתו של הגוי. יהודי שואף להתעלות מתמדת בקדושה וברוחניות. לעומת זאת, שאיפותיו של הגוי מתמקדות בענייני העולם החומריים.

לכן יש הבדל יסודי בין חלומות יוסף (עליהם מסופר בפרשת וישב) לבין חלומות פרעה:

חלומות יוסף מתארים מסלול של עלייה: החלום הראשון היה חלום האלומות, והוא עסק במחזה שהתרחש על הארץ; ואילו החלום השני, חלום השמש, הירח והכוכבים, כבר עסק בשמיים. לעומת זאת, חלומות פרעה היו בסדר הפוך: החלום הראשון תיאר בעלי חיים, והחלום השני עסק בצומח.

(הרבי - ליקוטי שיחות, כרך ג, עמוד 820)

ווארט חסידות

רעיונות קצרים מתורת החסידות על פרשת השבוע - רעיון אחד לכל יום

כתגם חסידי מביא לצלילות הדעת ו"מנקה" את הלב.

הנהגה טובה חסידית מאירה את הבית.

ניגון חסידי מחזק את התקווה והביטחון, מביא שמחה ומעמיד את הבית ואת בני הבית בקרן אורה.

(היום יום כ"ב תמוז)
בשם הרבי הרש"ב נ"ע)

”אשר יאמר לכם תעשו!”

וְתִרְעַב כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּצְעֶק הָעָם אֶל פְּרֹעֶה לֵאמֹר, וַיֹּאמֶר פְּרֹעֶה לְכָל מִצְרַיִם לֵבֹא אֶל יוֹסֵף אֲשֶׁר יֹאמַר לָכֵם תַּעֲשׂוּ (פסוק טז)
לִפִּי שֶׁהָיָה יוֹסֵף אוֹמֵר לָהֶם שִׁימּוּ, וְכִשְׁבָּאוּ אֶצֶל פְּרֹעֶה וְאוֹמְרִים: כֵּן הוּא אוֹמֵר לָנוּ, אָמַר לָהֶם: וְלֵמָּה לֹא צִבְרָתֶם בָּר, וְהִלָּא הִכְרִיז לָכֵם שֶׁשָּׁנֵי הָרַעַב בָּאִים? אָמְרוּ לוֹ: אֲסֻפְנוּ הָרֶבֶךְ וְהִרְקִיבָהּ, אָמַר לָהֶם: אִם כֵּן, כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר לָכֵם תַּעֲשׂוּ; הָרִי גֹזֵר עַל הַתְּבֹאָה וְהִרְקִיבָהּ, מִה אִם יִגְזֹר עָלֵינוּ וְנָמוּת. (רש"י)

אצל יוסף הצדיק אנו רואים תופעה מיוחדת: הוא חי במצרים, שהייתה מקום נחות מבחינה רוחנית ומוסרית. ולא רק זה, אלא שהוא כיהן כמשנה למלך במצרים. ולמרות כל זאת, כל העיסוקים בניהול ענייני הממלכה לא הפריעו לו לעבוד את השם. יותר מזה: הוא אף הכניע את המצרים והכריח אותם למול את עצמם, למרות היותם שטופי זימה.

מכך עלינו ללמוד בעצמנו, שכל יהודי שמצוי בין יהודים הרחוקים מאד מיהדות, צריך להתחזק בתורה ובמצוות, ולא רק זה אלא שעליו להשפיע על אותם יהודים בסביבתו ולקרב אותם לתורה ולמצוות.

(הרבי - לקוטי שיחות, כרך י, עמ' 141)

סכנה בדרכים

וְאֵת בְּנֵימִין אָחִיו יוֹסֵף לֹא שְׁלַח יַעֲקֹב אֶת אָחִיו, כִּי אָמַר פֶּן יִקְרָאֻנוּ אֲסוֹן (פסוק כב, פסוק ד)

מדוע חשש יעקב מפני אסון שיקרה בדרך לבנימין, יותר מאשר לשאר אחיו? מה גם שבנימין כבר היה אז קרוב לגיל שלושים!

אלא שיעקב היה למוד אסונות שקשורים לדרך, שבהם נספו בני משפחתו מרחל. רחל עצמה מתה בדרך, ויוסף בנה נטרף על ידי חיה רעה בדרך, ולכן חשש יעקב שגם בנימין ייקלע לאסון בהיותו בדרך.

(הרבי - לקוטי שיחות, כרך ה, עמוד 213)

איך הם לא הכירו אותו?

וַיֹּסֶף יוֹסֵף אֶת אָחִיו, וְהֵם לֹא הִכְרִירוּ (פסוק ח)

איך טעו האחים כל כך ביוסף ולא זיהו אותו?

השבטים בחרו להיות רועי צאן, שהוא עיסוק קל מבחינה רוחנית. זה אפשר להם לשהות מחוץ לעיר ולהיות משוחררים מהלחצים ומטרדות העולם, וכך שום דבר לא הפריע להם לדבוק בקדוש ברוך הוא. אך ליוסף הייתה דרך שונה. הוא היה שליט בכל מצרים ומשנה למלך, ובכל זאת עניינו האמיתי היה תמיד באופן בלעדי בדבקות בהשם.

האחים אפילו לא שיערו שיכולה להיות מציאות חיים כזו של התערות מלאה בחיי העולם, ובכל זאת להיות דבוק באלוקות לחלוטין, ולכן הם לא העלו בדעתם שזהו יוסף אחיהם אלא חשבו שהוא מצרי.

(הרבי האמצעי - תורת חיים, פרשת ויחי, דף קד, עמוד ב)

להתבונן, לבכות, ללמוד

וַיִּמָּהֵר יוֹסֵף כִּי נִכְמְרוּ רַחֲמָיו אֶל אָחִיו וַיִּבְקֶשׁ לִבְכּוֹת, וַיֵּבֶא הַחֲדָרָה וַיִּבְכֶּה שָׁמָּה. וַדַּחֲן פָּנָיו וַיֵּצֵא, וַיִּתְאַפֵּק וַיֹּאמֶר שִׁימוּ לָחֶם (פסוקים ל-לא)

בפסוקים אלה, יוסף הצדיק מורה לכל אחד מאיתנו דרך בעבודת השם:

”כי נכמרו רחמיו אל אחיו” - כל אחד ואחד צריך להתבונן בירידה הגדולה של הנשמה ממקורה הרוחני הנעלה אל חיים בעולם הזה הגשמי, ובעקבות זאת להתעורר ברחמים רבים עליה;

”ויבוא החדרה ויבך שמה” - העצב והבכי צריכים להיות בתוך חדרי הלב, כי לצד הצער צריכה להיות גם חדווה בעשיית המצוות ובעבודת השם;

”ויתאפק ויאמר שימו לחם” - וכאשר יהודי בוכה על נפילת נשמתו והיותו רחוק מאלוקות, גובר בו הצימאון להתקרב ולדבוק בהשם, והתשובה לזה היא 'לשים לחם' - כלומר, ללמוד תורה, שנמשלה ללחם. כי כאשר יהודי לומד תורה, הוא מתאחד ממש עם האלוקות שבתוכה.

(אדמו"ר הזקן - לקוטי תורה, דף מ, עמוד ב)

עת לדעת

אירועים בדברי ימי חסידות חב"ד על-פי לוח השנה

מבוסס על הספר 'עת לדעת', מאת השליח הרב אברהם שמואל בוקיעט ע"ה מוקדש לעילוי נשמתו

יט כסלו

תקל"ג

הסתלקות הרב המגיד ממזריטש, רבי דובער (שם משפחתו היה פרידמן) - ממשיך דרכו של הבעל שם טוב ורבו של אדמו"ר הזקן.

לפני הסתלקותו, לקח הרב המגיד את ידו של אדמו"ר הזקן ואמר לו: "י"ט כסלו הוא יום ההילולא שלנו". כעבור עשרים ושש שנה הובנו הדברים, כאשר אדמו"ר הזקן נגאל ממאסרו באותו יום.

כשהובילו את המגיד לאחר הסתלקותו לטירה במקווה, אדמו"ר הזקן אמר שיניחו לו לטבול בעצמו - וכך היה.

המגיד נטמן בעיר אניפולי. הרב הקדוש רבי מרדכי מצ'רנוביל העיד שהריח שם "ריח של גן עדן".

תקנ"ט

לפנות ערב השתחרר אדמו"ר הזקן ממאסרו, לאחר שזוכה מכל אשמה.

בעקבות הלשנת המתנגדים לחסידות על כך שאדמו"ר הזקן שולח כספים לארץ ישראל, שהייתה נתונה אז תחת השלטון העותומני שהיה יריבו של ממשל הצאר הרוסי, נעצר אדמו"ר הזקן וישב במאסר בבית הסוהר "פטרופבלסקי" שבפטרבורג במשך חמישים ושלושה ימים.

כך כותב אדמו"ר הזקן: "כשקריתי בספר תהלים בפסוק פדה בשלום נפשי, קודם שהתחלתי פסוק שלאחריו, 'יצאתי בשלום מה' שלום'".

לאחר שחרורו של אדמו"ר הזקן ממאסרו, י"ט כסלו נקבע לדורות כ"חג הגאולה" ו"ראש השנה לחסידות", וחוגגים בו במשתה ושמחה.

*

באותו יום בו השתחרר אדמו"ר הזקן מהמאסר, נולדה הרבנית מנוחה רחל סלונים, בתו של אדמו"ר האמצעי ונכדתו של אדמו"ר הזקן.

כשאדמו"ר האמצעי התבשר שנולדה לו בת,

אמר: "מעתה מנוחה תהיה לנו" וקרא לבתו מנוחה. השם רחל הוא על שם בתו הצעירה של אדמו"ר הזקן שנפטרה בצעירותה בחיי אביה, כשלוש שנים לפני כן.

בשנת תר"ה, בעצת גיסה אדמו"ר הצמח צדק, עלתה הרבנית מנוחה רחל יחד עם בני משפחתה לארץ הקודש והתיישבו בחברון.

תק"ס

חסידי אדמו"ר הזקן ערכו את ההתוועדות הראשונה של י"ט כסלו בשמחה גדולה. לפתע נכנס אדמו"ר הצמח צדק - שהיה אז נער בן אחת עשרה - והכריז ש"שמחת תורה היום!". הוא כיבד את המשתתפים בקריאת פסוקי "אתה הראת", ואחר כך ערך 'הקפות' עם ספר התניא בשמחה ובריקודים שנמשכו עד שעה מאוחרת בלילה.

כשאדמו"ר הזקן שמע על כך הוא נהנה מאד. הוא קרא לאדמו"ר הצמח צדק, הניח את ידיו על ראשו ובירך אותו שהוא יגלה את "התורה שבעל פה של חסידות חב"ד".

תקס"ב

אדמו"ר הזקן ערך את סעודת ההודאה הראשונה על גאולתו.

תקע"ו

הרב הקדוש רבי משה שניאורי היה בנו הצעיר של אדמו"ר הזקן, ונקרא על שם סב-סבו.

רבי משה היה בעל כישרונות מיוחדים וזיכרון נדיר. אדמו"ר הזקן חיבב מאד את בנו הצעיר, שהיה דומה לו מאד וגם היה חוזר על תורותיו בצורה מיוחדת.

בשנת תקע"ו, בהיותו בן שלוששים ושתיים, קיים רבי משה ויכוח עם כמרים על נושאי הדת וניצח אותם ובעקבות זאת לקחו אותו אליהם. ביום י"ט כסלו הוא נגאל מידיהם, והיה צריך לצאת לנדוד, ובני משפחתו עלו לארץ הקודש. מסופר שהיה נודד ושוהה ביערות, ומגיע לעיר כדי לבקש נדבה רק בכדי להתקיים. היה ישן כשמתחת לראשו

מכן הוגשו המסמכים. המשפט החרג השפיע מאד על השופט, מר צ'רלס סיפטון, שלא היה יהודי והתוודע ליהדות ולחסידות בעקבות המשפט.

תשמ"א

הרבי הזכיר את המנהג היהודי הוותיק לתלות בחדר הלידה ובבית היולדת קמיעות עם שמות ופסוקים כמו "שיר למעלות" כסגולה לשמירה על היולדת והתינוק וגם כדי שהתינוק יהיה מוקף בדברי קדושה מעת לידתו.

תשמ"ט

הרבי מעורר ללמוד את לוח "היום יום" מדי יום.

תנש"א

לרגל 192 שנה לשחרורו של אדמו"ר הזקן, הרבי חילק ספרי תניא בהוצאה מיוחדת (בפורמט גדול), בצירוף שטר של דולר לצדקה. בשבת שלאחר מכן נכנס הרבי להתוועדות עם ספר התניא שחילק, והספר היה מונח על השולחן לידו לאורך כל ההתוועדות.

כ כסלו

תקנ"ז

הסתיימה הדפסת ספר התניא בפעם הראשונה, בבית הדפוס בסלויטא. היו בו: חלק ראשון - ספר של בינונים, חלק שני - חינוך קטן, ושער היחוד והאמונה. בהוצאה הראשונה הודפסו כחמישה עשר אלף עותקים.

תקנ"ט

גמר גאולת אדמו"ר הזקן, כשיצא מוויכוח בן שלוש שעות בביתו של 'מתנגד'. אדמו"ר הזקן התבטא ששעות אחדות אלו היו קשות לו יותר מכל המאסר!

מונחת אבן ורגליו קשורות בחבל, ואף אחד לא ידע מי הוא ומה מעשהו. כך חי עד הסתלקותו, למשך כשישים שנה!

רבי משה הסתלק בחודש סיוון תרל"ח בהיותו בן תשעים וארבע, ונטמן באזור קייב.

תרפ"א

אדמו"ר הריי"צ החל להחלים ממחלה קשה שלקה בה, לאחר שהרופאים המומחים כבר קבעו כי אין תקווה לרפואה. כעבור מספר חודשים, שב אדמו"ר הריי"צ לאיתנו.

תרפ"ד

הפעם הראשונה שבה נכח הרבי בהתוועדות של אדמו"ר הריי"צ. זה היה בלנינגרד, ואדמו"ר הריי"צ קירב את הרבי במיוחד.

תשכ"ג

הרבי אמר שזוהי חובה וזכות להיות בקי בתוכנם של ספרי החסידות של אדמו"ר הזקן, "תורה אור" ו"לקוטי תורה" ותניא.

תשל"ה

הרבי אמר את ה"הדרן" הראשון על ספר "משנה תורה" של הרמב"ם.

תשמ"ג

הרבי יוצא בקריאה להשפיע על אומות העולם לקיים את "שבע מצוות בני נח".

תשד"מ

הרבי מעורר שכל אחד יאמר לפני תפילת שחרית "הריני מקבל עליי מצוות עשה של ואהבת לרעך כמוך", ולאחר התפילה - את הפסוק "אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך".

תשמ"ו

החל "משפט הספרים", שנמשך כשלושה שבועות. הושמעו עדויות שני הצדדים, ולאחר

תש"ג

הרד"צ היה מגדולי חסידיהם של אדמו"ר מהר"ש, אדמו"ר הרשב"ב ואדמו"ר הרי"צ. הוא היה אחד משלושה אנשים בלבד שהוסמכו לרבנות על ידי אדמו"ר מהר"ש, שבחן אותו בעצמו לפני ההסמכה.

הרד"צ היה איש נעים הליכות ובעל מידות טובות באופן מיוחד, וכל מעייניו היו בעולם החסידות. אדמו"ר הצמח צדק אמר עליו שהוא הגיע לדרגת "עובד אלוקים", גדולי החסידים אמרו שהוא היה בדרגה הרוחנית של "בינוני שמתפלל כל היום כולו", ושאדמו"ר מהר"ש אמר לו ש"הגיע הזמן לחשוב על עבודת הצדיקים".

בשנת תרפ"ה עלה הרד"צ לארץ הקודש, יחד עם חתנו הרב החסיד ר' שלום שלמה שניאורסון (אחיו של רבי לוי יצחק, אביו של הרבי) והתיישב בירושלים. כתשעה חודשים לאחר עלייתו לארץ נפטר, ונטמן בחלקת חב"ד בהר הזיתים בירושלים.

אדמו"ר הרי"צ הורה לרבי לערוך לוח שנתי בשם "היום יום, לוח אור זרוע לחסידי חב"ד". הלוח יצא לאור בחודש ניסן, ואדמו"ר הרי"צ התבטא שזו "יצירת איכות חסידית אמיתית, מזון רוחני ליום יום", ורק אדם "פנימי עמוק, מסודר, יסודי, בעל דעת רחבה ועמוקה" מסוגל היה ליצור אותה.

תשל"ז

הרבי קרא למנות "משפיעים" בכל מקום.

כד כסלו

תרפ"ו

נפטר הגאון החסיד הרב דוד צבי חן, שמוכר בשם "הרד"צ מצ'רניגוב". היה גאון עצום בנגלה ובחסידות וכיהן כרב העיר צ'רניגוב.

איפה ההתקשרות שלך?

חדש!

עושים מנוי ומקבלים את
הגיליון למייל מדי שבוע

051-5415770: בואטסאפ או chabadisrael.co.il/alonichabad

מתי מומלץ להתמקד בלימוד בהבנה כללית של התוכן, ומתי להתעמק ולדייק בפרטים? איך 'מזככים' את המוח שיוכל להבין את החסידות כראוי? – לפנינו מכתב הדרכה מכונן, בו מניח הרבי יסודות לאופן הלימוד הראוי בתורת החסידות

בנוגע לבקשתו להורות לו סדר במה תהיה התחלת הלימוד בחסידות - הנה קשה לענות על זה מבלי היכרות וידיעה מחושית [מהן] כישרונותיו ותכונותיו, ובאיזה דרך בלימוד יש לו המשכה [משיכה], וכן מהי ידיעתו עד עתה בחסידות וכו'.

אבל בכל זאת, אתן מענה כללי, שברובא דרובא [ברוב המקרים] הוא מתאים...

כמו שהוא בסדר הלימוד בשאר החלקים שבתורה, הנה גם בלימוד החסידות – בפעם הראשונה לא יתעכב להבין כל מילה ומילה יתרה, מה התוכן שנוסף והתחדש בה – אלא יתמקד רק בהבנת כללות הדברים.

וכאשר ילמוד באופן של "למיגרס" [הבנה בסיסית] פעם ושתיים, ותהיה לו ידיעה - אף כי מדובר אומנם בידיעה שטחית - אבל מאידך, תהיה זו ידיעה רחבה ומקפת בכמה עניינים, הרי אז יוכל אחר כך ללמוד בצורה עיונית יותר, ולדייק גם כן בעניינים ובתיבות [במילים], להבין היטב את המשמעות והחידוש שבהם.

באופן כללי, ישנה ביקורת מהותית בנוגע לעצם ההתעסקות בהתווית סדר לימוד מתוכנן וידוע מראש: ידוע הכתוב "הָאֱלֹקִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם יָשָׁר, וְהָמָּה בְּקִשּׁוֹ חֲשֹׁבוֹנוֹת רָבִים". את התופעה הזו ניתן לראות גם בנושא הלימוד: כמה וכמה דורות היו לומדים תורה, מבלי להיכנס ב"חשבונות רבים" באיזה אופן בדיוק יש לסדר את הלימוד, כדי שיהיה מוצלח ביותר ומתאים לכללי חוכמת החינוך [השיטות הפדגוגיות] וכו' ורק חדשים מקרוב באו, ומתעמקים בסדרים ותחבולות שונות כיצד ראוי להיות סדר הלימוד.

והתוצאות משיטות אלו, הם הפכים [להפך] ממה שראוי היה לכאורה לצפות ולקוות מהם כו'. כי במבחן התוצאה השיטה הזו נכשלה. בדורות הראשונים היה החשק גדול ללמוד התורה, בלי התחכמות יתרה, וגדלה גם כן ידיעת התורה [הידיעה והשליטה בתכני התורה] גם בכמות וגם באיכות. מה שאין כן בלימוד שאחר התחדשות כל הכללים הנ"ל בסדרי הלימוד, נתמעטו הלומדים ונתמעט החשק שלהם וכו'.

וככל הדברים האלה, כך הוא גם כן בלימוד תורת החסידות. שהדרך היותר נכונה היא, שלא לחפש ולבקש "חשבונות רבים", אלא ללמוד ולחזור וללמוד, ולא להביט על השעון ולעשות חשבון כמה עניינים למד והשיג במשך שעה זו.

ולכשיהפך ויחזור ויהפך [הפך בה והפך בה', יעסוק שוב ושוב] בלימוד תורת החסידות, אזי בדרך ממילא יפעל הלימוד שיוזכרו מוחו וליבו, ויהיו כלים מוכשרים ומותאמים לקבל את אור תורת החסידות ולהבינה היטב, והעיקר - לקבל גם את "המאור שבה" [האור האלוקי המאיר בה].

פרט נוסף נחוץ, לגבי אופן הלימוד: ידוע מה שכתוב בספר היד החזקה [משנה תורה] להרמב"ם, בסוף הלכות מקוואות, שרמזו יש בעניין הטבילה במקווה, שהוא מרמז לטבילה ב'מ' התורה – "בדעות הישרות", שאף הם 'מטהרים' ומזככים את נפש האדם הלומד.

ולמדנו מזה, שכמו שלגבי טבילה במקווה כפשוטו, איזוהי טבילה כשרה? דווקא אם המים צפים ממעל לראשו של הטובל; הרי גם בנמשל, לגבי הטבילה ב'מ' התורה, גם כן - מתי מטהרים ה"דעות הישרות" את הלומד? אם צפים הם למעלה מראשו. היינו [כלומר], למעלה מכוח שכלו וידיעתו.

זאת אומרת, שפעולת הלימוד על הלומד, 'לטהר' ולזכך אותו – היא דווקא כאשר מבטל הוא את שכלו וידיעתו האישית במי "דעות הישרות", ומכיר בכך שהתורה הקדושה היא נעלה הרבה יותר מכוח שכלו והבנתו, ומתוך הכרה זו הוא ניגש לעסוק בתורה ולהבין אותה כפי יכולתו.

הביאור מופיע בגופן כזה. מילים שעוזרות לשטף הקריאה הכנסנו ללא סוגריים, מילים שמבארות מושגים או מילים - מופיעות בתוך סוגריים.

יום שישי

יט כסלו - ערש"ק פרשת וישב

מנהגי י"ט כסלו

גם בתפילת שחרית לא אומרים תחנון.

הרבי נהג ללבוש בגדי שבת¹.

מאחלים אחד לשני: "גוט יום טוב. לשנה טובה בלימוד החסידות ודרכי החסידות תיכתב ותיחתם"².

לומדים מספריו של אדמו"ר הזקן - ספר התניא, תורה אור ולקוטי תורה, ומהמאמרים והשיחות של רבותינו נשיאנו על תורתו של אדמו"ר הזקן. וכן יש ללמוד על ענייני היום, קודם כל מהדברים המופיעים בתחילת "לוח היום יום" על מעלת היום³.

התוועדות

עורכים התוועדות גדולה ומרכזית בכל מקום, ומתאספים להודות לקדוש ברוך הוא על הנס הגדול. במקומות שבהם עורכים סעודות מצווה גדולות מסודרות, נוהגים רבים לערוך סעודה עם נטילת ידיים, וכן נוהגים לאכול בה "שווארצע קאשע" (דייסה שחורה, דייסת כוסמת), זכר למה שאכל אדמו"ר הזקן בהיותו במאסר⁴ - כפי שנהגו בלויבאוויטש ובבתי כנסת חב"ד בכל מקום⁵.

יש להתכונן מראש לעריכת ההתוועדות עבור המקורבים והקהל הרחב: לפרסם על ההתוועדות, להכין נושא בחסידות לומר בפני המשתתפים, וכן לארגן מקהלה שתשיר ניגונים ותגרום להתרוממות רוח⁶.

בהתוועדות יש לומר דברים מתורתם של רבותינו נשיאנו, לומר "לחיים" ולברך אחד את השני, וכן לתת צדקה ולעודד אחד את השני.

נוהגים לשיר את הניגון הידוע על הפסוקים "פדה בשלום נפשי".

מקבלים החלטות טובות לקבוע עיתים לתורה בנגלה ובחסידות⁷, ללמוד את שיעור הרמב"ם היומי שלושה פרקים ליום⁸, לעסוק בעבודת התפילה, באהבת ישראל ובקיום המצוות בהתלהבות⁹; לתרום למוסדות רבותינו נשיאנו¹⁰; וכן לעורר לפעולה בהפצת התורה והחסידות¹¹.

בהתוועדות עורכים גם "חלוקת הש"ס" (תלמוד בבלי)¹². כל משתתף מתחייב ללמוד מסכת אחת לפחות לפי בחירתו, ולסיים אותה עד י"ט כסלו בשנה הבאה. כך כל המשתתפים זוכים יחד לסיים ללמוד את כל הש"ס. כדאי שהתחייבות ללימוד המסכת תהיה כתובה, ונוהגים לפרסם את רשימת המשתתפים בבית הכנסת - כדי לתת חיזוק ושיהיה לזיכרון טוב בהיכל השם¹³.

כל אחד הוא גם משפיע על סביבתו, ועל כן כדאי שכל אחד ואחד גם יערוך בעצמו התוועדות - עם עצמו, עם בני משפחתו, עם חבריו וכדומה¹⁴.

שבת קודש פרשת וישב

כ כסלו

היום עורכים את ההתוועדות העיקרית של חג הגאולה.

לא אומרים "אב הרחמים" לפני תפילת מוסף¹⁵, ובתפילת מנחה לא אומרים "צדקתך".

בימים אלה יש להתכונן לחנוכה, ללמוד הלכות חנוכה ולהתארגן לפעילות "מבצע חנוכה"¹⁶.

7. היום-יום ח"ב. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"א עמ' ככג.

8. סה"ש תנש"א עמ' 191.

9. היום-יום. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"א עמ' שכב, ח"ט עמ' שנד. אג"ק חכ"ב עמ' עו. סה"ש תשנ"ח ח"א עמ' 182, תנש"א ח"א עמ' 191, ועוד.

10. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"א עמ' תקנג.

11. אג"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו חכ"ב עמ' שע.

12. סה"ש תשנ"ב ח"ב עמ' 492. 'תורת-מנחם - התוועדות' תשי"ג ח"א עמ' 216.

13. סה"ש תשנ"ב ח"ב עמ' 496. 'בית חינו', גיליון 117 עמ' 29.

14. סה"ש תשנ"ב ח"א עמ' 166.

15. ספר המנהגים עמ' 92.

16. סה"ש תשנ"ב ח"א עמ' 172. 'התוועדות' תשנ"ב ח"א עמ' 393, הערה

58.

1. 'כפר חב"ד' גיליון 692 עמ' 32.

2. 'היום יום'. ס' המנהגים עמ' 56. התוועדות תשמ"ט ח"ב עמ' 4. סה"ש תש"ב עמ' 19.

3. 'תורת-מנחם - התוועדות' תשמ"ט ח"ב עמ' 4.

4. ראה סה"ש תרח"ץ ס"ע 250.

5. ראה אג"ק אדמו"ר מהורש"ב ח"ד עמ' עג. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"א עמ' סט.

6. אג"ק ח"ח עמ' קמו.

הערב¹⁷ ליל נִתְּלָה. מצאת הכוכבים ועד חצות הלילה¹⁸ לא לומדים תורה, גם לא חסידות¹⁹.

האבלים אומרים את המשניות לאחר התפילה כרגיל.

את הזמן הזה שבו לא לומדים צריך להיזהר לא לבזבז סתם בבטלה. יש לנצל את הזמן הזה להפקת תועלת בנושאים שמוסיפים חוכמה וחריפות כדי שיוכלו ללמוד ולהבין דברי תורה טוב יותר, וכן בניהול ענייני הבית, ובהוספה בצדקה וחסד²⁰.

יום רביעי

כד כסלו – ערב חנוכה

החל מתפילת מנחה ובכל התפילות בכל ימי החנוכה - לא אומרים תחנון.

בבית הכנסת מדליקים נרות חנוכה בסיום תפילת מנחה, לפני "עלינו לשבח", ולאחר מנחה מדליקים בבית.

מי שבשנת אבלות עומד חזן בכל התפילות בחנוכה²¹. בעת תפילת ההלל חזן אחר יעמוד במקומו, ולאחר ההלל יחזור לומר חצי קדיש²² ולסיום התפילה.

בתפילת ערבית לא מכריזים לפני שמונה עשרה "ועל הניסים", ובמקום זה דופקים על השולחן כתזכורת.

הלכות ומנהגי חנוכה

הדלקת נרות חנוכה: יש להדר בחנוכייה נאה²³. הרבי עורך שאם מדליקים בחנוכיית קנים - כדאי שהקנים של החנוכייה יהיו אלכסוניים (ולא עגולים), כמו במנורת המקדש²⁴.

מדליקים בשמן זית, והשמש הוא נר שעווה²⁵. מדליקים את הנרות בפתילות חדשות בכל ערב

(ולא משתמשים בפתילות הישנות שוב)²⁶.

מחנכים את הבנים להדליק נרות חנוכה כבר מגיל קטן ביותר²⁷, ומשתדלים לחנך אותם לקיים את המצווה עם כל ההידורים²⁸. הנשים והבנות יוצאות ידי חובה בהדלקה של האב או הבעל²⁹.

את החנוכייה מניחים סמוך לחלל של פתח אחד החדרים, בצד שמול המזוזה³⁰. אם תנאי המקום וכללי הבטיחות מאפשרים, כדאי שהילדים ידליקו בפתח חדרם הפרטי³¹.

מעמידים את החנוכייה על כיסא - השלהבות צריכות להיות בגובה שמעל 24 ס"מ, ובסיסי הנרות לא יעמדו גבוה יותר מ-80 ס"מ³².

השלהבת של השמש צריכה להיות גבוהה מעט משאר הנרות³³, או שהשמש יהיה מוצב בצד בנפרד על פמוט וכדומה³⁴.

הנרות יעמדו בשורה ישרה ובאותו גובה, ולא יהיו קרובים מדי אחד לשני עד שהשלהבות ייראו כמו מדורה אחת. כמו כן יש להרחיק את החנוכיות של בני הבית זו מזו, שלא יהיו סמוכות מדי אלא יראו שהן חנוכיות נפרדות³⁵.

מתחילים להציב את הנרות בקצה הימני של החנוכייה³⁶, ומתחילים להדליק מדי ערב מהנר החדש (השמאלי ביותר, וממנו ימינה).

מדליקים את הנרות בין מנחה לערבית, אחרי התחלת השקיעה.

כיצד יש לנהוג אם האב חוזר הביתה מאוחר? אם בני המשפחה יהיו ערים כשיחזור, ימתינו לו והוא ידליק כשיחזור. אם הוא יחזור כשהם כבר ישנים - האישה³⁷ או אחד הילדים ידליקו, והוא עצמו ידליק כשיחזור, בתנאי שיתכוון לא לצאת

26. כך נהג הרבי. וע"ע הנסמן ב'התקשרות' גיליון עג, עמ' 15 הע' 32.

27. 'שבח המועדים' עמ' 101. 'התקשרות' גיליון ח"י עמ' 14 הע' 11, וש"נ.

28. ע' לקוטי-שיחות ח"ב עמ' 251.

29. ספר-המנהגים, עיי"ש. לקו"ש חלק ל' עמ' 312. סה"ש תש"נ ח"א עמ' 194 הערה 84. וכן בסה"ש תנש"א ח"א עמ' 165 הערה 110. וראה שיחות

קודש תשל"ה ח"א עמ' 34. ראה אנציקלופדיה תלמודית ערך 'חנוכה', כרך

טז עמ' רמח ו-רנב, ובהמצויין שם.

30. ספר-המנהגים. לקו"ש ח"ה עמ' 456, ועיי"ש. סי' תרע"א ס"ז, לבוש

וט"ז שם.

31. סה"ש תשמ"ח ח"א עמ' 162.

32. ספר-המנהגים. שו"ע סי' תרע"א ס"ו. ראה שו"ת מנחת-יצחק ח"ו סי'

סה אות ב' וש"נ.

33. ספר-המנהגים, שו"ע סי' תרע"ג ס"א בהג"ה ונו"כ. ראה משנה-ברורה

סי' תרע"ג סק"כ.

34. יש אומרים שכך נהגו רבותינו.

35. דרכי-משה והגה"ה סי' תרע"א ס"ד ואחרונים, וראה אנציקלופדיה

תלמודית ערך 'חנוכה' עמ' שלו.

36. ספר-המנהגים.

37. לקוטי-שיחות חלק ל' שם. ועיין במשנה-ברורה סי' תרע"ה ס"ק ט.

17. שיחת כ' כסלו ה'תשל"ו, סל"ח. אג"ק ח"ג עמ' כב.

18. לוח 'היום יום' יז טבת. ספר-המנהגים עמ' 8. וראה ב'התקשרות' גיליון

רפג עמ' 18 וגיליון שלג עמ' 19. אג"ק ח"ד עמ' שנב.

19. גיליון 'כפר חב"ד' מס' 646 עמ' 15. 'רשימות' חורף תרצ"ה, חוברת

קעט ס"ט.

20. ספר השיחות תש"נ ח"א עמ' 193.

21. ספר המנהגים עמ' 8.

22. מכיוון שהוא סיום לתפילת שמר"ע, שו"ע אדמו"ה סי' נה ס"ד.

23. סה"ש תש"נ ח"א עמ' 207. וראה א"ר וברכ"י סי' תרע"ג ס"ג.

24. לקוטי-שיחות חכ"א עמ' 169 והערה 44.

25. ספר-המנהגים, 'שערי הלכה ומנהג' שם.

ידי חובה בנרות שהם הדליקו. והכי טוב להעיר את בני הבית, כדי שיוכל לברך ללא פקפוק.³⁸

נרות חנוכה מדליקים בבגדים רגילים ולא בבגדי שבת וחג³⁹, והנשואים חוגרים אבנט⁴⁰.

לא מדליקים נר חנוכה מנר חנוכה דולק אחר, אלא רק בעזרת השמש או נר אחר⁴¹.

מתחילים להדליק את הנרות לאחר שמסיימים לומר את כל הברכות, ואחרי שגומרים להדליק את כל הנרות אומרים "הנרות הללו"⁴².

מתעכבים סמוך לנרות כחצי שעה⁴³, ובזמן הזה יש לעסוק יחד עם בני המשפחה בתורה או בשמחה של מצווה.

הנרות צריכים לדלוך חמישים דקות לפחות⁴⁴, ובזמן הזה החנוכיה צריכה להיות במקומה ואין להזיז אותה משם⁴⁵. נר שכבה לפני הזמן, מדליקים אותו בלי ברכה. כעבור חמישים דקות אפשר להזיז את החנוכיה ממקומה, גם אם הנרות עדיין דולקים.

עד חמישים דקות מהדלקת הנרות, הנשים נוהגות לא לעשות מלאכות כמו כביסה ותפירה. לאחר מכן אפשר, אך לא מול הנרות כל עוד הם דולקים⁴⁶.

בבית הכנסת: מציבים את החנוכיה בקיר הדרומי של בית הכנסת, והנרות מסודרים בחנוכיה ממזרח למערב⁴⁷. בבית הכנסת מניחים את החנוכיה במקום גבוה, למעלה מ-80 ס"מ⁴⁸.

בבית הכנסת מדליקים את הנרות לפני "עלינו לשבח" בסיום תפילת מנחה. בהדלקה בבית הכנסת מברכים גם לפני השקיעה, אך לא לפני "פִּלְגֵּי המנחה" (בארץ זה מספר דקות לאחר השעה 15:30 - את השעה המדויקת יש לבדוק בלוחות הזמנים)⁴⁹.

לאחר ההדלקה שרים "הנרות הללו" בניגון המוכר.

לא יוצאים ידי חובה בהדלקת הנרות בבית הכנסת, וגם מי שהדליק בעצמו את החנוכיה בבית הכנסת יחזור וידליק בביתו. אך "שהחינו" בלילה הראשון יוכל לברך בבית רק אם בהדלקה בביתו יוצאים ידי חובה בני המשפחה, ואילו אם מדליק רק לעצמו לא יברך שוב "שהחינו"⁵⁰.

בבית הכנסת מדליקים נרות חנוכה גם בבוקר, בעזרת שמש⁵¹ אך בלי ברכה, שידלקו עד סוף תפילת שחרית⁵². אם תנאי הבטיחות מאפשרים, כדאי שתדלוך חנוכיה בבית הכנסת במשך כל היממה⁵³.

בהדלקות ציבוריות: גם בהדלקות מרכזיות ובהדלקות במקומות ציבוריים - יש להדליק נרות חנוכה בברכה, ויש לעשות זאת לאחר "פלג המנחה".

וכשמדליקים נרות בעסקים וחנויות וכדומה, ואין עשרה אנשים שנוכחים במקום בזמן ההדלקה - עדיף להדליק בחלון הראווה.

ועל הניסים: מה יעשה מי ששכח לומר "ועל הניסים"?

בתפילה - אם נזכר לפני שאמר את שם השם של ברכת "הטוב שמך ולך נאה להודות" - חוזר לאחור ואומר "ועל הניסים". ואם נזכר אחר כך - ממשיך את התפילה כרגיל ולא חוזר⁵⁴, ולפני "יהיו לרצון" האחרון בסיום תפילת שמונה עשרה יאמר: "יהי רצון מלפניך שתעשה לנו ניסים ונפלאות כמו שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה", וימשיך "בימי מתתיהו" ואת המשך תפילת "ועל הניסים"⁵⁵.

בברכת המזון - אם נזכר לפני שאמר את שם השם בסיום ברכת "על הארץ ועל המזון" - חוזר לאחור ואומר "ועל הניסים". ואם נזכר אחר כך - ממשיך את ברכת המזון כרגיל ולא חוזר, ולפני "הרחמן הוא יזכנו" יאמר: "הרחמן הוא יעשה לנו ניסים כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה", וימשיך "בימי מתתיהו" ואת המשך

38. שו"ע ונו"כ סו"ס תע"ב.

39. ספר-המנהגים. 'שערי הלכה ומנהג' שם. לוח כולל-חב"ד. וכן נהג הרבי כמה וכמה שנים - על פי הרב החסיד ר"ל גורנר.

40. ספר-המנהגים.

41. שו"ע סי' תרע"ד ס"א בהג"ה.

42. ספר-המנהגים עמ' 70.

43. ספר-המנהגים שם.

44. ספר-המנהגים שם. וראה 'התקשרות' גיליון רעד עמ' 15.

45. סידור אדו"ה. שו"ע ואחרונים סי' תרע"ה ס"א. וע"ע שו"ת הצמח-צדק או"ח סי' סו ס"ה, ובי'התקשרות' גיליון רעד עמ' 18.

46. ראה בהשלמות לשו"ע רבינו סי' עת"ר סו"ס ד. לוח כולל חב"ד. כף-החיים שם ס"ק ט'.

47. שו"ע ורמ"א סי' תרע"א ס"ו.

48. פרי-מגדים סי' תרע"ה בא"א ס"ק ב.

49. ראה ב"ח ר"ס תע"ב ופ"ח סי' תרע"ט. שיחות-קודש תשכ"ג עמ' 401. וע"ע 'התקשרות' גיליון עג, עמ' 13 הערה 4.

50. רמ"א סי' תרע"א סו"ס ושו"ע תשובה שם.

51. 'שערי הלכה ומנהג' שם עמ' רעו.

52. פרמ"ג סי' תרע"ה בא"א ס"ק ד.

53. סה"ש תש"נ ח"א עמ' 193 הערה 81. 'שערי הלכה ומנהג' או"ח ח"ב סי' רפ. וראה ד"מ תע"ב סוף ס"ק א. אנציקלופדיה תלמודית כרך טו, ערך 'חנוכה', ציון 139.

54. לוח כולל-חב"ד.

55. ט"ז סי' תרפ"ב ס"ק ג וא"ר שם ס"ק ב.

תפילת "ועל הניסים"⁵⁶ [ואם זה בשבת - יאמר את "הרחמן" של שבת קודם לכן; אם זה בראש חודש טבת - יאמר את "הרחמן" של ראש חודש קודם לכן].⁵⁷

מנהגי חנוכה: נוהגים לשחק בסביבון.⁵⁸

נוהגים לאכול בחנוכה מאכלי חלב וגבינה,⁵⁹ וכן מאכלים שעשויים בשמן.⁶⁰

במהלך ימי חנוכה⁶¹ יש לערוך מסיבות חנוכה בכל מקום - בחוג המשפחה,⁶² במקומות העבודה וכן במוסדות החינוך - לגברים, לנשים, לילדים ולילדות.⁶³ במסיבות אלה יש לספר על נס חנוכה ומה שלומדים ממנו.⁶⁴

הרבי הורה להשתדל לתת דמי חנוכה לילדים - כדי לחנך אותם להשתמש בכסףם לדברי קדושה,⁶⁵ ולעודד אותם להוסיף בלימוד התורה⁶⁶ ובנתינת צדקה.⁶⁷ את דמי החנוכה נותנים לבנים ולבנות⁶⁸, גם הקטנים וגם הגדולים.⁶⁹ הרבי הרי"צ היה נותן דמי חנוכה לבנותיו גם אחרי שהתחתנו וכן לחתניו,⁷⁰ הרבי הרש"ב נתן לנכדתי⁷¹, ובני זוג ייתנו זה לזו.⁷² יש לתת פעמיים לפחות במהלך

ימי חנוכה, וכדאי לתת דמי חנוכה בכל יום.⁷³ בימי החנוכה נוהגים להרבות בלימוד תורה,⁷⁴ וכן בצדקה ובגמילות חסדים.⁷⁵

מבצע חנוכה: הרבי הציע וקרא לפעול ב"מבצע חנוכה", כדי להשפיע על יהודים אחרים לקיים את מצוות ומנהגי חנוכה.⁷⁶

* להשפיע על החברים והשכנים, שכולם ידליקו נרות חנוכה, כולל הילדים הקטנים שידליקו חנוכייה בעצמם. וכן לפעול שבכל בית יהודי ידליקו נרות חנוכה, ואם אין גבר שידליק בבית - שתדליק אישה, או אפילו ילדה.⁷⁷

* לאסוף ילדים, אנשי כוחות הביטחון, וכן חולים ואסירים - לספר להם את סיפור נס החנוכה, לשמח אותם בסופגניות וכדומה, ולתת להם להדליק חנוכייה.⁷⁸

* להדליק⁷⁹ נרות חנוכה במקומות הציבוריים המרכזיים ביותר בכל עיר ויישוב ובכל מקום אפשרי, כדי לפרסם את הנס.

* להשתדל שכל הילדים, בנים ובנות, יקבלו דמי חנוכה וגם ייתנו לחבריהם.

* לעורר ללמוד בכל יום מימי החנוכה את נושאי החג בתורה.

56. רמ"א סי' תרפ"ב ס"א. סידור יעב"ץ (בהוצאת אשכול ח"א עמ' תסה), שלחן שלמה וערוך השלחן סי' תרפ"ב ס"ג, וכן כתב בקצות השלחן סי' מז בבדי השלחן ס"ק יח.
57. יד אפרים, משנה ברורה וכף החיים שם.
58. 'התועדויות' תשמ"ז ח"ב עמ' 185.
59. הוספות לשו"ע אדה"ז סי' תר"ע ס"ג.
60. סה"ש תשנ"ב ח"א עמ' 196 הערה 26.
61. לקו"ש ח"י עמ' 401.
62. היום-יום כ"ח בכסלו. תורת מנחם חלק כא עמ' 295.
63. 'התועדויות' תשמ"ב ח"ב עמ' 545.
64. סה"ש תשמ"ט ח"א עמ' 122. 'התועדויות' תשמ"ב ח"ב עמ' 545.
65. לקו"ש ח"י עמ' 290.
66. התועדויות תשמ"ח ח"ב עמ' 65.
67. התועדויות תשמ"ט ח"ב עמ' 63.
68. סה"ש תש"נ ח"א עמ' 210.
69. שם, עמ' 199.
70. סה"ש תשמ"ח ח"א עמ' 163. 'שערי הלכה ומנהג' או"ח ח"ב סי' רפג.
71. שיחת נר ה' דחנוכה תשל"ל בסופה.
72. 'התועדויות' תשמ"ז ח"ב עמ' 132.

73. היום-יום, כ"ח בכסלו. סה"ש תשמ"ח ח"א עמ' 163, ותש"נ ח"א עמ' 194. 'שערי הלכה ומנהג' שם.
74. 'התועדויות' תשמ"ב ח"ב עמ' 599 ועמ' 618.
75. פרי-מגדים שם. ספר-המנהגים, עיי"ש בהערה, ובלקו"ש ח"ה עמ' 443 בהערות.
76. 'שבח המועדים' עמ' 98.
77. סה"ש תשמ"ז ח"א עמ' 172. וראה גם שיחות-קודש תשל"ד עמ' 237.
78. 'התועדויות' תשמ"ט ח"ב עמ' 23.
79. סה"ש תשמ"ז ח"א עמ' 190.

בית חב"ד, בית הכנסת, לעסק או למוסד החינוכי
התוכן מתעדכן כל העת, בקטעים רלוונטיים
תוכן מרתק ומותאם לקהל היעד

לפרטים והזמנות:
JEM ישראלי < did.li/JEM-tv 03-3083554

חבצץ מיוחד
לאו"ף החדש:
35% הנחה
לשנה
ראשונה

JEM

לחיות עם הרבי - סביב השעון

וידאו מהרבי ברצף
בכל שעות היממה

JEM

שניים מקרא ואחד תרגום

מוקדש לע"נ הרה"ת ר' מנחם מענדל הכהן ב"ר הרה"ת יהושע זעליק הכהן ע"ה
ומרת גאלדא בת הרה"ת מרדכי ירחמיאל חיים ל"מא ע"ה

א וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בָּאָרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בָּאָרֶץ כְּנָעַן:
וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בָּאָרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בָּאָרֶץ כְּנָעַן: וַיִּתֵּב
יַעֲקֹב בָּאָרְעָא תוֹתְבוֹת אַבוּהֵי בָּאָרְעָא דְכְנַעַן:
ב אֵלֶּה הַלְּדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן־שִׁבְעֵ-עָשָׂר
שָׁנָה הָיָה רָעָה אֶת־אָחִיו בְּצָאן וְהוּא זָעַר
אֶת־בְּנֵי בְלָחָה וְאֶת־בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אָבִיו וַיָּבֹא
יוֹסֵף אֶת־דִּבְתָּם רָעָה אֶל־אֲבִיהֶם: אֵלֶּה הַלְּדוֹת
יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן־שִׁבְעֵ-עָשָׂר שָׁנָה הָיָה רָעָה
אֶת־אָחִיו בְּצָאן וְהוּא זָעַר אֶת־בְּנֵי בְלָחָה וְאֶת־בְּנֵי
זִלְפָּה נְשֵׁי אָבִיו וַיָּבֹא יוֹסֵף אֶת־דִּבְתָּם רָעָה
אֶל־אֲבִיהֶם: אֵלֶּין תּוֹלְדֵת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּר שִׁבְעֵ
עָסְרֵי שָׁנִין (פד) הָיָה רָעִי עִם אַחוּהֵי בַעְנָא וְהוּא
מְרַבִּי עִם בְּנֵי בְלָחָה וְעִם בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אַבוּהֵי
וְאֵתִי יוֹסֵף יֵת דְּבַהוֹן בִּישָׁא לְנֹת אַבוּהוֹן:
ג וַיִּשְׂרָאֵל אֶהָב אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־בָּנָיו כִּי־בֶן־זֻקְנִים
הוּא לוֹ וַעֲשָׂה לוֹ כְּתֹנֶת פָּסִים: וַיִּשְׂרָאֵל אֶהָב
אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־בָּנָיו כִּי־בֶן־זֻקְנִים הוּא לוֹ וַעֲשָׂה לוֹ
כְּתֹנֶת פָּסִים: וַיִּשְׂרָאֵל רַחֵם יֵת יוֹסֵף מִכָּל בְּנוֹהֵי
אָרִי בֶר חַפִּים הוּא לָהּ וַעֲבַד לָהּ כְּתוּנָא דְפָסִי:
ד וַיִּרְאוּ אָחִיו כִּי־אֵתוֹ אֶהָב אֲבִיהֶם מִכָּל־אָחִיו
וַיִּשְׁנֹאוּ אֹתוֹ וְלֹא יָכֻלוּ דַּבְּרוּ לְשָׁלָם: וַיִּרְאוּ אָחִיו
כִּי־אֵתוֹ אֶהָב אֲבִיהֶם מִכָּל־אָחִיו וַיִּשְׁנֹאוּ אֹתוֹ וְלֹא
יָכֻלוּ דַּבְּרוּ לְשָׁלָם: וַחֲזוּ אַחוּהֵי אָרִי יֵתָה רַחֵם
אַבוּהוֹן מִכָּל אַחוּהֵי וְסָנּוּ יֵתָה וְלֹא צָבָן לְמַלְלָא
עִמָּה לְשָׁלָם: ה וַיַּחֲלֹם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגִּיד לְאָחִיו
וַיּוֹסֶפּוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ: וַיַּחֲלֹם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגִּיד
לְאָחִיו וַיּוֹסֶפּוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ: וַחֲלֹם יוֹסֵף חֲלָמָא
וַחֲזוּ לְאַחוּהֵי וַאֲוִסִּיפוּ עוֹד סָנּוּ יֵתָה: ו וַיֹּאמֶר
אֲלֵיהֶם שְׁמַעְיָנָא הַחֲלוֹם הָיָה אֲשֶׁר חֲלָמְתִּי:
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שְׁמַעְיָנָא הַחֲלוֹם הָיָה אֲשֶׁר
חֲלָמְתִּי: וַאֲמַר לְהוֹן שְׁמַעוּ כַּעַן חֲלָמָא הָדִין דִּי
חֲלָמְתִּי: ו וְהָיָה אֲנִיחָנוּ מֵאֲלֹמִים אֲלֹמִים בְּתוֹךְ
הַשָּׂדֶה וְהָיָה קָמָה אֲלֵמָתִי וְגַם־נִצָּבָה וְהָיָה

תְּסַבִּינָה אֲלֵמָתִיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוִין לְאֲלֵמָתִי: וְהָיָה
אֲנִיחָנוּ מֵאֲלֹמִים אֲלֹמִים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהָיָה קָמָה
אֲלֵמָתִי וְגַם־נִצָּבָה וְהָיָה תְּסַבִּינָה אֲלֵמָתִיכֶם
וְתִשְׁתַּחֲוִין לְאֲלֵמָתִי: וְהָא אֲנִיחָנָא מֵאֲסָרִין אֲסָרִין
בְּגו חֲקָלָא וְהָא קָמָת אֲסָרְתִּי וְאָף אֲזַדְקַפְת וְהָא
מִסְתַּחֲרִין אֲסָרְתְּכוֹן וְסָגְדִין לְאַסָרְתִּי: ח וַיֹּאמְרוּ לוֹ
אָחִיו הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם־מִשׁוֹל תִּמְשָׁל בָּנוּ
וַיּוֹסֶפּוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ עַל־חֲלָמְתּוֹ וְעַל־דְּבָרָיו:
וַיֹּאמְרוּ לוֹ אָחִיו הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם־מִשׁוֹל
תִּמְשָׁל בָּנוּ וַיּוֹסֶפּוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ עַל־חֲלָמְתּוֹ
וְעַל־דְּבָרָיו: וַאֲמַרוּ לָהּ אַחוּהֵי תִמְלֹכוּ אֶת מַדְמֵי
לְמַמְלָךְ עֲלָנָא או שולטן אַתְּ סְבִיר לְמַשְׁלַט בְּנָא
וְאִוִּסִּיפוּ עוֹד סָנּוּ יֵתָה עַל חֲלָמוּהֵי וְעַל פִּתְגָמוּהֵי:
ט וַיַּחֲלֹם עוֹד חֲלוֹם אַחֵר וַיּוֹסֶפֶר אֹתוֹ לְאָחִיו
וַיֹּאמֶר הָיָה חֲלָמְתִּי חֲלוֹם עוֹד וְהָיָה הַשֶּׁמֶשׁ
וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד עֶשֶׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי:
וַיַּחֲלֹם עוֹד חֲלוֹם אַחֵר וַיּוֹסֶפֶר אֹתוֹ לְאָחִיו וַיֹּאמֶר
הָיָה חֲלָמְתִּי חֲלוֹם עוֹד וְהָיָה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד
עֶשֶׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי: וַחֲלֹם עוֹד חֲלָמָא
אַחֲרָנָא וְאַשְׁתַּעֲי יֵתָה לְאַחוּהֵי וַאֲמַר הָא חֲלָמְתִּי
חֲלָמָא עוֹד וְהָא שְׁמַעֲשָׂא וְסִתְרָא וְחַד עֶשֶׂר כּוֹכְבֵי
סָגְדִין לִי: י וַיּוֹסֶפֶר אֶל־אָבִיו וְאֶל־אָחִיו וַיַּגִּידֵם
אָבִיו וַיֹּאמֶר לוֹ מֶה הַחֲלוֹם הָיָה אֲשֶׁר חֲלָמְתָּ
הַבּוֹא נִבּוֹא אֲנִי וְאִמִּךְ וְאֶחָיִךְ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְךָ
אֶרְצָה: וַיּוֹסֶפֶר אֶל־אָבִיו וְאֶל־אָחִיו וַיַּגִּידֵם
וַיֹּאמֶר לוֹ מֶה הַחֲלוֹם הָיָה אֲשֶׁר חֲלָמְתָּ הַבּוֹא
נִבּוֹא אֲנִי וְאִמִּךְ וְאֶחָיִךְ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְךָ אֶרְצָה:
וְאַשְׁתַּעֲי לְאַבוּהֵי וְלְאַחוּהֵי וְנִגַּף בָּהּ אַבוּהֵי וַאֲמַר
לָהּ מֶה חֲלָמָא הָדִין דִּי חֲלָמְתָּ הַמִּיתָא גִּיתִי אֲנָא
וְאִמִּךְ וְאַחִיךְ לְמַסְגֵּד לְךָ עַל אֶרְעָא: יא וַיִּקְנְאוּ־בּוֹ
אָחִיו וְאָבִיו שָׁמַר אֶת־הַדְּבָר: וַיִּקְנְאוּ־בּוֹ אָחִיו
וְאָבִיו שָׁמַר אֶת־הַדְּבָר: וְקִנְיָאוּ בָּהּ אַחוּהֵי וְאַבוּהֵי
נָסַר יֵת פִּתְגָמָא:

שני יב וילכו אחיו לרעות את־צאן אביהם בשכם: וילכו אחיו לרעות את־צאן אביהם בשכם: ואזלו אחוהי למרעי ית ענא דאבוהון בשכם: יג ויאמר ישראל אל־יוסף הלוא אחיד רעים בשכם לכה ואשלחך אליהם ויאמר לו הנני: ויאמר ישראל אל־יוסף הלוא אחיד רעים בשכם לכה ואשלחך אליהם ויאמר לו הנני: ואמר ישראל ליוסף הלא אחיד רען בשכם אתא ואשלחך לותהון ואמר לה הא אנא: יד ויאמר לו לך־נא ראה את־שלוש אחיד ואת־שלוש הצאן והשבני דבר וישלחלו מעמק חברון ויבא שכם: ויאמר לו לך־נא ראה את־שלוש אחיד ואת־שלוש הצאן והשבני דבר וישלחלו מעמק חברון ויבא שכם: ואמר לה אזיל רען חזי ית שלמא דאחוד וית שלמא דענא ואתבני פתגמא ושלחה ממשר חברון ואתא לשכם: טו וימצאהו איש והנה תעה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה־תבקש: וימצאהו איש והנה תעה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה־תבקש: ואשכחה גברא והא תעי בחקלא וישאלנה גברא למימר מה את בעי: טז ויאמר את־אחי אנכי מבקש הנידה־נא לי איפה הם רעים: ויאמר את־אחי אנכי מבקש הנידה־נא לי איפה הם רעים: ואמר ית אחי אנא בעי חזי רען לי היכא אנון רען: ז ויאמר האיש נסעו מזה כי שמעתי אמרים גלכה דתינה וילך יוסף אחר אחיו וימצאם בדתן: ויאמר האיש נסעו מזה כי שמעתי אמרים גלכה דתינה וילך יוסף אחר אחיו וימצאם בדתן: ואמר גברא נטלו מכא ארי שמעית דאמרין גיזל לדתן ואזל יוסף בטר אחוהי ואשכחון בדתן: יח ויראו אתו מרחק ובטרם יקרב אליהם ויתנבלו אתו להמיתו: ויראו אתו מרחק ובטרם יקרב אליהם ויתנבלו אתו להמיתו: וחזו יתה מרחיק עד לא

קריב לותהון וחשיבו עלוהי למקטלה: יט ויאמרו איש אל־אחיו הנה בעל החלמות הלזה בא: ויאמרו איש אל־אחיו הנה בעל החלמות הלזה בא: ואמרו גבר לאחוהי הא מרי חלמאי דיכי אתא: כ ועתה | לכו ונהרגהו ונשלכהו בחדר הברות ואמרנו חיה רעה אכלתהו ונראה מה־יהיו חלמתיו: ועתה | לכו ונהרגהו ונשלכהו בחדר הברות ואמרנו חיה רעה אכלתהו ונראה מה־יהיו חלמתיו: וכען אתו ונקטלה ונרמנה בחדא מן גביא ונימר חיתא בישתא אכלתה ונחזי מה יהון בסוף חלמוהי: כא וישמע ראובן ויצלהו מידם ויאמר לא נכנו נפש: וישמע ראובן ויצלהו מידם ויאמר לא נכנו נפש: ושמע ראובן וישזבה מדיהון ואמר לא נקטלה נפש: כב ויאמר אליהם | ראובן אל־תשפכו־דם השליכו אתו אל־הבור הזה אשר במדבר ויד אל־תשלחו־בו למען הציל אתו מידם להשיבו אל־אביו: ויאמר אליהם | ראובן אל־תשפכו־דם השליכו אתו אל־הבור הזה אשר במדבר ויד אל־תשלחו־בו למען הציל אתו מידם להשיבו אל־אביו: ואמר להון ראובן לא תושדון דמא רמו יתה לגבא הדין די במדברא וידא לא תושטון בה בדיל לשיזבא יתה מדיהון לאתבותה לות אבוהי:

שליש כג ויהי כאשר־בא יוסף אל־אחיו ויפשיטו את־יוסף את־פתגתו את־פתנת הפסים אשר עליו: ויהי כאשר־בא יוסף אל־אחיו ויפשיטו את־יוסף את־פתגתו את־פתנת הפסים אשר עליו: והנה כד על יוסף לות אחוהי ואשלחו ית יוסף ית כתוניה ית כתונא דפסי די עלוהי: כד ויקחחו וישלכו אתו הברה והבור רק אין בו מים: ויקחחו

וַיִּשְׁלְכוּ אֹתוֹ הַכְּהֵנָה וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם:
וְנִסְבוּהִי וּרְמוּ יָתָה לִגְבָּא וּגְבָא רִיקָא לִית בֵּה
מַיָּא: כֹּה וַיִּשְׁבּוּ לֵאכֹל־לֶחֶם וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם
וַיֵּרְאוּ וְהִנֵּה אֲרֻחַת יִשְׁמַעְאֵלִים בָּאָה מִגְּלָעָד
וְגַמְלִיתָם נִשְׂאִים נִכְאֹת וְצָרִי וְלֹט הוֹלְכִים
לְהוֹרִיד מִצְרֵימָה: וַיִּשְׁבּוּ לֵאכֹל־לֶחֶם וַיִּשְׂאוּ
עֵינֵיהֶם וַיֵּרְאוּ וְהִנֵּה אֲרֻחַת יִשְׁמַעְאֵלִים בָּאָה
מִגְּלָעָד וְגַמְלִיתָם נִשְׂאִים נִכְאֹת וְצָרִי וְלֹט
הוֹלְכִים לְהוֹרִיד מִצְרֵימָה: וְאַסְתְּרוּ לְמִיכַל
לְחָמָא וְזָקְפוּ עֵינֵיהוֹן וְחִזּוּ וְהָא שְׂרֵת עֲרֻכָּאִי
אַתָּא מִגְּלָעָד וְגַמְלִיהוֹן טַעֲנִין שַׁעֲף וְקֶטֶף
וּלְטוֹס אֲזַלִּין לְאַחְתָּא לְמַצְרִים: כו וַיֹּאמֶר יְהוּדָה
אֶל־אֶחָיו מַה־בָּצַע כִּי נִהְרַג אֶת־אֶחָינוּ
וְכַסִּינוּ אֶת־דָּמוֹ: וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל־אֶחָיו
מַה־בָּצַע כִּי נִהְרַג אֶת־אֶחָינוּ וְכַסִּינוּ אֶת־דָּמוֹ:
וְאָמַר יְהוּדָה לְאַחֵיהִי מַה מָּמוֹן מִתְּהִי לָנָא אָרִי
נִקְטוֹל יָת אַחֻנָּא וְנִכְסֵי עַל דָּמָה: לו לָכוּ
וְנִמְכְּרֵנוּ לַיִּשְׁמַעְאֵלִים וַיִּדְנּוּ אֶל־תְּהִיבּוּ
כִּי־אֶחָינוּ בְּשָׂרֵנוּ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אֶחָיו: לז
וְנִמְכְּרֵנוּ לַיִּשְׁמַעְאֵלִים וַיִּדְנּוּ אֶל־תְּהִיבּוּ כִּי־
אֶחָינוּ בְּשָׂרֵנוּ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אֶחָיו: אָתוּ וְגִזְבַּנְנָה
לְעֲרֻכָּאִי וַיִּדְנָא לֹא תְהִי בֵּה אָרִי אַחֻנָּא בְּסַרְנָא
הוּא וְקִבְּלִי מִנָּה אַחֻהִי: כח וַיַּעֲבְרוּ אַנְשִׁים
מִדִּינֵים סְחָרִים וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת־יוֹסֵף
מִן־הַבּוֹר וַיִּמְכְּרוּ אֶת־יוֹסֵף לַיִּשְׁמַעְאֵלִים
בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף וַיָּבִיאוּ אֶת־יוֹסֵף מִצְרֵימָה:
וַיַּעֲבְרוּ אַנְשִׁים מִדִּינֵים סְחָרִים וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ
אֶת־יוֹסֵף מִן־הַבּוֹר וַיִּמְכְּרוּ אֶת־יוֹסֵף
לַיִּשְׁמַעְאֵלִים בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף וַיָּבִיאוּ אֶת־יוֹסֵף
מִצְרֵימָה: וַעֲבְרוּ גִבְרֵי מִדְּיָנָאִי תַּגְרִי וַנְּגִידוּ
וְאַסְקִיּוּ יָת יוֹסֵף מִן גְּבָא וְזַבִּינוּ יָת יוֹסֵף לְעֲרֻכָּאִי
בְּעֶסְרִין כֶּסֶף וְאַיְתִּיּוּ יָת יוֹסֵף לְמַצְרִים: כט וַיָּשָׁב
רְאוּבֵן אֶל־הַבּוֹר וְהִנֵּה אֵין־יוֹסֵף בַּבּוֹר וַיִּקְרַע
אֶת־בְּגָדָיו: וַיָּשָׁב רְאוּבֵן אֶל־הַבּוֹר וְהִנֵּה אֵין־יוֹסֵף

בַּבּוֹר וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו: וְתַב רְאוּבֵן לִגְבָּא וְהָא
לִית יוֹסֵף בְּגָבָא וּבְזַע יָת לְבוּשׁוֹהִי: לו וַיָּשָׁב
אֶל־אֶחָיו וַיֹּאמֶר הִילָד אֵינָנו וְאֵנִי אָנָּה אֲנִי־כָּא:
וַיָּשָׁב אֶל־אֶחָיו וַיֹּאמֶר הִילָד אֵינָנו וְאֵנִי אָנָּה אֲנִי־
כָּא: וְתַב לֹת אַחֻהִי וְאָמַר עוֹלִימָא לִיתוּהִי וְאָנָּא
לָאן אָנָּא אֲתִי: לא וַיִּקְחוּ אֶת־כַּתְּנֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁחֲטוּ
שַׁעֲרֵי עֵזִים וַיִּטְבְּלוּ אֶת־הַכַּתְּנֶת בַּדָּם: וַיִּקְחוּ
אֶת־כַּתְּנֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁחֲטוּ שַׁעֲרֵי עֵזִים וַיִּטְבְּלוּ אֶת־
הַכַּתְּנֶת בַּדָּם: וַנְּסִיבוּ יָת כַּתְּנָא דִּיוֹסֵף וַנְּכִיסוּ
צָפִיר בַּר עֲזִי וַיִּטְבְּלוּ יָת כַּתְּנָא בַּדָּמָא: לב וַיִּשְׁלְחוּ
אֶת־כַּתְּנֶת הַפָּסִים וַיָּבִיאוּ אֶל־אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ
זֹאת מִצָּאֵנוּ הַכְּרִנָּא הַכַּתְּנֶת בְּנֵךְ הוּא אִם־לֹא:
וַיִּשְׁלְחוּ אֶת־כַּתְּנֶת הַפָּסִים וַיָּבִיאוּ אֶל־אֲבִיהֶם
וַיֹּאמְרוּ זֹאת מִצָּאֵנוּ הַכְּרִנָּא הַכַּתְּנֶת בְּנֵךְ הוּא
אִם־לֹא: וְשִׁלְחוּ יָת כַּתְּנָא דְּפָסִי וְאַיְתִּיּוּ לֹת
אֲבוּהוֹן וְאָמְרוּ דָּא אִשְׁכַּחְנָא אִשְׁתְּמוּדַע קַעֲן
הַכַּתְּנָא דְּכַרְךָ הִיא אִם לֹא: לד וַיִּפְרִיחַ וַיֹּאמֶר
כַּתְּנֶת בְּנֵי חִיָּה רָעָה אֲכָלְתָּהוּ טָרֶף טָרֶף יוֹסֵף:
וַיִּפְרִיחַ וַיֹּאמֶר כַּתְּנֶת בְּנֵי חִיָּה רָעָה אֲכָלְתָּהוּ טָרֶף
טָרֶף יוֹסֵף: ואִשְׁתְּמוּדַעַה וְאָמַר כַּתְּנָא דְּכַרִּי חִיָּתָא
בִּישְׁתָּא אֲכָלְתָּה מִקְטֹל קִטִּיל יוֹסֵף: לה וַיִּקְרַע
יַעֲקֹב שְׂמֹלְתָיו וַיִּשֶׁם שָׁק בְּמַתְּנוֹ וַיִּתְאַבֵּל עַל־
בְּנוֹ יָמִים רַבִּים: וַיִּקְרַע יַעֲקֹב שְׂמֹלְתָיו וַיִּשֶׁם שָׁק
בְּמַתְּנוֹ וַיִּתְאַבֵּל עַל־בְּנוֹ יָמִים רַבִּים: וַיְבֹזַע יַעֲקֹב
לְבוּשׁוֹהִי וְאַסֵּר שָׁקָא בַּחֲרָצָה וְאַתְאַבֵּל עַל בְּרָה
יוֹמִין סְגִיאִין: לו וַיִּקְמוּ כָל־בְּנָיו וְכָל־בְּנֹתָיו
לְנַחֲמֹ וַיִּמְאֵן לְהַתְנַחֵם וַיֹּאמֶר כִּי־אֲרַד אֶל־בְּנֵי
אָבִל שְׂאֵלָה וַיִּבְכֶּה אֹתוֹ אָבִיו: וַיִּקְמוּ כָל־בְּנָיו
וְכָל־בְּנֹתָיו לְנַחֲמֹ וַיִּמְאֵן לְהַתְנַחֵם וַיֹּאמֶר כִּי־אֲרַד
אֶל־בְּנֵי אָבִל שְׂאֵלָה וַיִּבְכֶּה אֹתוֹ אָבִיו: וְקָמוּ כָל
בְּנוֹהִי וְכָל בְּנֹתָה לְנַחֲמוּתָה וְסָרִיב לְקַבְּלָא
תַּנְחוּמִין וְאָמַר אָרִי אַחֻת לֹת (עַל) כִּרִּי כֹד
אֲבִילָא לְשָׂאוֹל וּבְכָא יָתָה אֲבוּהִי: לו וְהַמְדִּינִים
מִכְּרוּ אֹתוֹ אֶל־מִצְרַיִם לְפֹטִיפָר סָרִיס פְּרָעָה

שֶׁר הַטְּבָחִים: וְהַמְדִּינִים מְכָרוּ אוֹתוֹ אֶל־מִצְרַיִם
לְפֹטִיפֹר סָרִיס פְּרָעָה שֶׁר הַטְּבָחִים: וּמִדְּנָאִי זַבְיָנוּ
יָתָה לְמִצְרַיִם לְפֹטִיפֹר רַבָּא דְּפָרְעָה רַב
קְטוּלְיָא: פ

רביעי א ויהי בעת ההוא ויגד יהודה מאת אחיו
ויט עד-איש עדלמי ושמו חירה: ויהי בעת
ההוא ויגד יהודה מאת אחיו ויט עד-איש עדלמי
ושמו חירה: והנה בעדנא שהיא ונחת יהודה
מלות אחוהי וסטא עד גברא עדלמאָה ושמה
חירה: ב וירא-שם יהודה בת-איש פנעני ושמו
שוע ויקחה ויבא אליה: וירא-שם יהודה בת-
איש פנעני ושמו שוע ויקחה ויבא אליה: וחזא
תמן יהודה בת גבר תגרא ושמה שוע ונסבה ועל
לותה: ג ותהר ותלד בן ויקרא את-שמו ער:
ותהר ותלד בן ויקרא את-שמו ער: ועדיאת
וילידת בר וקרא ית שמה ער: ד ותהר עוד ותלד
בן ותקרא את-שמו אוֹנָן: ותהר עוד ותלד בן
ותקרא את-שמו אוֹנָן: ועדיאת עוד וילידת בר
וקרת ית שמה אוֹנָן: ה ותסף עוד ותלד בן ותקרא את-שמו
שלה והנה בכזב בלדתה אתו: ותסף עוד ותלד בן ותקרא
את-שמו שלה והנה בכזב בלדתה אתו: ואוסיפת
עוד וילידת בר וקרת ית שמה שלה והנה בכזב
כד ילידת יתה: ו ויקח יהודה אשה לער בכורו
ושמה תמר: ויקח יהודה אשה לער בכורו ושמה
תמר: ונסיב יהודה אתתא לער בויכרה ושמה
תמר: ז ויהי ער בכור יהודה רע בעיני יהודה
וימתו יהודה: ויהי ער בכור יהודה רע בעיני
יהודה וימתו יהודה: והנה ער בויכרא דיהודה ביש
קדם יי ואמיתה יי: ח ויאמר יהודה לאוֹנָן בֵּא
אֶל־אִשְׁתְּ אַחִיךָ ויבם אתה והקם זרע לאחִיךָ:
ויאמר יהודה לאוֹנָן בֵּא אֶל־אִשְׁתְּ אַחִיךָ ויבם
אתה והקם זרע לאחִיךָ: ואמר יהודה לאוֹנָן עול
לות אמת אחוך ויבם יתה ואקים זרעא לאחוך:
ט ויגד אוֹנָן כִּי לֹא לוֹ יִהְיֶה הַזָּרַע וְהָיָה

אם־בֹּא אֶל־אִשְׁתְּ אַחִיו וְשָׁחַת אֶרְצָה
לְבִלְתִּי נִתְזַרַע לְאִחִיו: ויגד אוֹנָן כִּי לֹא
לוֹ יִהְיֶה הַזָּרַע וְהָיָה אִם־בֹּא אֶל־אִשְׁתְּ אַחִיו
וְשָׁחַת אֶרְצָה לְבִלְתִּי נִתְזַרַע לְאִחִיו: ויגד
אוֹנָן אֲרִי לֹא עַל שְׁמָה מִתְקָרִי זָרַע וְהָנָה כִּד
עֲלִיל לֹת אֶתָּה אַחוּהִי וּמִכְּבֹל אֶרְחָה עַל אֶרְעָא
בְּדִיל דְּלֹא לְקִימָא זָרַעא לְאַחוּהִי: ויגד בעיני
יהודה אֲשֶׁר עָשָׂה ויָמַת גַּם־אֹתוֹ: ויגד בעיני
יהודה אֲשֶׁר עָשָׂה ויָמַת גַּם־אֹתוֹ: ויבאיש קדם יי
די עבד ואמית אף יתה: י ויאמר יהודה לתמר
כָּלֹתוֹ שָׁבִי אֶלְמִנָּה בֵּית־אֲבִיךָ עַד־יִגְדֹּל שְׁלָה בְּנִי
כִּי אֲמַר פְּנִימוֹת גַּם־הוּא כְּאִחִיו וּתְלִד תִּמָּר
וּתִשָּׁב בֵּית אֲבִיהָ: ויאמר יהודה לתמר כָּלֹתוֹ שָׁבִי
אֶלְמִנָּה בֵּית־אֲבִיךָ עַד־יִגְדֹּל שְׁלָה בְּנִי כִּי אֲמַר
פְּנִימוֹת גַּם־הוּא כְּאִחִיו וּתְלִד תִּמָּר וּתִשָּׁב בֵּית
אֲבִיהָ: ויאמר יהודה לתמר כָּלֹתוֹ תִּכִּי אֶרְמֶלָא
בֵּית אֲבִיךָ עַד דְּרַבָּא שְׁלָה כְּרִי אֲרִי אֲמַר דְּלִמָּא
יָמוֹת אֵף הוּא כְּאִחִי וְאַזְלַת תִּמָּר וּתִיכַת בֵּית
אֲבוּהָ: יב וירבו הַיָּמִים וּתְמַת בַּת־שׁוּעַ אִשְׁת־
יְהוּדָה וַיִּנָּחַם יְהוּדָה וַיַּעַל עַל־גִּזְזֵי צֹאנוֹ הוּא
וְחִירָה רָעָהוּ הַעַדְלָמִי תִמְנָתָה: וירבו הַיָּמִים
וּתְמַת בַּת־שׁוּעַ אִשְׁת־יְהוּדָה וַיִּנָּחַם יְהוּדָה וַיַּעַל
עַל־גִּזְזֵי צֹאנוֹ הוּא וְחִירָה רָעָהוּ הַעַדְלָמִי תִמְנָתָה:
וסגיאוי יומיא ומתת בת שוע אתת יהודה
ואתנחם יהודה וסליק על גזזי ענה הוא וחירה
רחמה עדלמאָה לתמנת: יג ויגד לתמר לאמר
הנה חמיוֹד עליה תמנתה לנו צאנו: ויגד לתמר
לאמר הנה חמיוֹד עליה תמנתה לנו צאנו: ואתחזא
לתמר למימר הא חמיוֹד סלק לתמנת למיגז
ענה: יד ותסר בגדי אלמנותה מעליה ותבם
בצעירה ותתעלף ותשכ בפתח עינים אשר
על־דֶּרֶךְ תִּמְנָתָה כִּי רִאֲתָה כִּי־גִדֵּל שְׁלָה וְהוּא
לֹא־נִתְּנָה לוֹ לְאִשָּׁה: ותסר בגדי אלמנותה
מעליה ותבם בצעירה ותתעלף ותשכ בפתח עינים

אֲשֶׁר עַל־דֶּרֶךְ תִּמְנְתָהּ כִּי רִאֲתָהּ כִּי־גִדְלָה שְׁלֹה וְהָיָה לֹא־נִתְּנָה לוֹ לְאִשָּׁה: וְאֶעֱדִיאת לְבוּשֵׁי אֲרָמְלוּתָהּ מִנָּה וְאֶתְפַּסִּיאת בְּעִיפָא וְאֶתְקַנַּת וּתִיכַת בְּפִרְשׁוֹת עֵינֶינּוּ דִּי עַל אַרְחַת תִּמְנַת אָרִי חֲזַת אָרִי רָכָא שְׁלֹה וְהָיָה לֹא אֶתִּיחִיבַת לָהּ לְאַנְתּוּ: ^{טו} וְיִרְאָהּ יְהוּדָה וַיַּחֲשֹׁבֶהָ לְזוֹנָה כִּי כִסְתָה פָּנֶיהָ: וְיִרְאָהּ יְהוּדָה וַיַּחֲשֹׁבֶהָ לְזוֹנָה כִּי כִסְתָה פָּנֶיהָ: וְחֻזָּאָה יְהוּדָה וַיַּחֲשֹׁבֶהָ כִּנְפֻקַּת בְּרָא אָרִי כְּסִיאת אִפְהָא: ^{טז} וַיֵּט אֱלֹהֶיהָ אֶל־הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמֶר הִבְהִינָא אָבּוּא אֱלֹהֶיךָ כִּי לֹא יָדַע כִּי כָלְתוּ הוּא וְהֹאמֶר מַה־תִּתֶּן־לִי כִּי תָבוּא אֵלַי: וַיֵּט אֱלֹהֶיהָ אֶל־הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמֶר הִבְהִינָא אָבּוּא אֱלֹהֶיךָ כִּי לֹא יָדַע כִּי כָלְתוּ הוּא וְהֹאמֶר מַה־תִּתֶּן־לִי כִּי תָבוּא אֵלַי: וּסְטָא לִוְתָהּ לְאַרְחָא וְאָמַר הִבִּי כַעַן אֵיעוּל לְוִתֶּיךָ אָרִי לֹא יָדַע אָרִי כָלְתָהּ הִיא וְאַמְרַת מַה תִּתֶּן לִי אָרִי תֵיעוּל לְוִתִּי: ^{יז} וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדִי־עֵזִים מִן־הַצֹּאן וְהֹאמֶר אִם־תִּתֶּן עֶרְבוֹן עַד שְׁלַחְךָ: וַיֹּאמֶר אִם־תִּתֶּן עֶרְבוֹן עַד שְׁלַחְךָ: וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדִי־עֵזִים מִן־הַצֹּאן וְהֹאמֶר אִם־תִּתֶּן עֶרְבוֹן עַד שְׁלַחְךָ: וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדִי בָר עֵזִי מִן עֲנָא וְאַמְרַת אִם תִּתֶּן מִשְׁכּוֹנָא עַד דְּתִשְׁלַח: ^{יח} וַיֹּאמֶר מַה הָעֶרְבוֹן אֲשֶׁר אֶתֶּן־לָךְ וְהֹאמֶר חֲתָמְךָ וּפְתִילְךָ וּמַטְּנְךָ אֲשֶׁר בִּידְךָ וּיִתֶּן־לָהּ וַיָּבֹא אֱלֹהֶיהָ וְתַהֲרִי לוֹ: וַיֹּאמֶר מַה הָעֶרְבוֹן אֲשֶׁר אֶתֶּן־לָךְ וְהֹאמֶר חֲתָמְךָ וּפְתִילְךָ וּמַטְּנְךָ אֲשֶׁר בִּידְךָ וּיִתֶּן־לָהּ וַיָּבֹא אֱלֹהֶיהָ וְתַהֲרִי לוֹ: וְאָמַר מַה מִּשְׁכּוֹנָא דִּי אֶתֶּן לָךְ וְאַמְרַת עֲזָקְתְּךָ וְשׁוּשְׁפָךְ וְחוּטְרָךְ דִּי בִידְךָ וַיַּהֲבִי לָהּ וְעַל לְוִתָּהּ וְעִדִּיאת לָהּ: ^{יט} וַתִּקֶּם וְתִלְךָ וְתִסַּר צַעֲיִפָּהּ מֵעַלֶּיהָ וְתִלְבַּשׁ בְּגָדֵי אֱלִמְנוּתָהּ: וַתִּקֶּם וְתִלְךָ וְתִסַּר צַעֲיִפָּהּ מֵעַלֶּיהָ וְתִלְבַּשׁ בְּגָדֵי אֱלִמְנוּתָהּ: וְקִמַּת וְאִזְלַת וְאֶעֱדִיאת עִיפָה מִנָּה וּלְבִישַׁת לְבוּשֵׁי אֲרָמְלוּתָהּ: ^כ וַיִּשְׁלַח יְהוּדָה אֶת־גְּדֵי הָעֵזִים בִּידֵּי רַעְהוּ הָעֶדְלָמִי לְקַחַת הָעֶרְבוֹן מִיַּד הָאִשָּׁה וְלֹא מִצָּאָהּ: וַיִּשְׁלַח יְהוּדָה אֶת־גְּדֵי

הָעֵזִים בִּידֵּי רַעְהוּ הָעֶדְלָמִי לְקַחַת הָעֶרְבוֹן מִיַּד הָאִשָּׁה וְלֹא מִצָּאָהּ: וְשׁוּדֵר יְהוּדָה יָת גְּדִיָּא בָר עֵזִי בִידָא רַחֲמָה עֶדְלָמָא לְמַסֵּב מִשְׁכּוֹנָא מִידָא דְאַתְמָא וְלֹא אֲשַׁכְחָה: ^{כא} וַיִּשְׁאַל אֶת־אֲנָשֵׁי מִקְמָה לֵאמֹר אֵיךְ הִקְדָּשָׁה הוּא בְּעֵינֵים עַל־הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמְרוּ לֹא־הָיְתָה בְּזָה קְדָשָׁה: וַיִּשְׁאַל אֶת־אֲנָשֵׁי מִקְמָה לֵאמֹר אֵיךְ הִקְדָּשָׁה הוּא בְּעֵינֵים עַל־הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמְרוּ לֹא־הָיְתָה בְּזָה קְדָשָׁה: וַיִּשְׁאַל יָת אֲנָשֵׁי אַתְרָה לְמִימַר לָאֵן מְקַדְשָׁתָא הִיא בְּעֵינֵין עַל אַרְחָא וְאָמְרוּ לִית הָכָא מְקַדְשָׁתָא: ^{כב} וַיִּשְׁבֹּא אֶל־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר לֹא מִצָּאָתִיךָ וְגַם אֲנָשֵׁי הַמִּקּוֹם אָמְרוּ לֹא־הָיְתָה בְּזָה קְדָשָׁה: וַיִּשְׁבֹּא אֶל־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר לֹא מִצָּאָתִיךָ וְגַם אֲנָשֵׁי הַמִּקּוֹם אָמְרוּ לֹא־הָיְתָה בְּזָה קְדָשָׁה: וְתַב לִוְתָּהּ יְהוּדָה וְאָמַר לֹא אֲשַׁכְחִיתָהּ וְאָף אֲנָשֵׁי אַתְרָא אָמְרוּ לִית הָכָא מְקַדְשָׁתָא: ^{כג} וַיֹּאמֶר יְהוּדָה תִּקְחִי־לָהּ פֶּן נִהְיָה לְבוֹז הִנֵּה שְׁלַחְתִּי הַגְּדִי הַזֶּה וְאַתָּה לֹא מִצָּאָתָהּ: וַיֹּאמֶר יְהוּדָה תִּקְחִי־לָהּ פֶּן נִהְיָה לְבוֹז הִנֵּה שְׁלַחְתִּי הַגְּדִי הַזֶּה וְאַתָּה לֹא מִצָּאָתָהּ: וְאָמַר יְהוּדָה תִּסַּב לָהּ דִּילְמָא נִהְיָ לְחוּף הָא שְׁדָרִית גְּדִיָּא הָדִין וְאַתָּה לֹא אֲשַׁכְחִיתָהּ: ^{כד} וַיְהִי א כְּמִשְׁלֵשׁ חֲדָשִׁים וַיֵּגֵד לִיהוּדָה לֵאמֹר זָנְתָה תִּמְרָא כָלְתִיךָ וְגַם הִנֵּה הָרָה לְזִנּוּנִים וַיֹּאמֶר יְהוּדָה הֲוִיצִיאוּהָ וְתִשְׁרָף: וַיְהִי א כְּמִשְׁלֵשׁ חֲדָשִׁים וַיֵּגֵד לִיהוּדָה לֵאמֹר זָנְתָה תִּמְרָא כָלְתִיךָ וְגַם הִנֵּה הָרָה לְזִנּוּנִים וַיֹּאמֶר יְהוּדָה הֲוִיצִיאוּהָ וְתִשְׁרָף: וְהָיָה כְּתִלְתּוֹת יִרְחֵיָא וְאַתְחִנּוּא לִיהוּדָה לְמִימַר וְנִיאת תִּמְרָא כָלְתִיךָ וְאָף הָא מַעֲדִיָּא לְזִנּוּתָא וְאָמַר יְהוּדָה אִפְקִיָה וְתִתְּנוּקְדִי: ^{כה} הָא הוּא מוֹצֵאת וְהִיא שְׁלַחָה אֶל־חַמִּיָּה לֵאמֹר לֹאִישׁ אֲשֶׁר־אַלָּה לֹא אֲנֹכִי הָרָה וְהֹאמֶר הַכֹּרֶן־נָא לְמִי הַחֲתָמַת וְהַפְּתִילִים וְהַמַּטָּה הָאֵלֶּה: הָא מוֹצֵאת וְהִיא שְׁלַחָה אֶל־חַמִּיָּה לֵאמֹר לֹאִישׁ אֲשֶׁר־אַלָּה לֹא אֲנֹכִי הָרָה וְהֹאמֶר הַכֹּרֶן־נָא לְמִי הַחֲתָמַת וְהַפְּתִילִים וְהַמַּטָּה

הָאֱלֹהִים: הִיא מִתְפַּקֶּא וְהִיא שְׁלֹחַת לַחֲמוּקָא
לְמִימַר לְגַבֵּר דִּי אַלִּין דִּילָה מְנָה אָנָּא מַעֲדִיא
וְאִמְרַת אִשְׁתְּמוּדַע כְּעֵן לְמֵן עֲזָקְתָּא וְשׁוֹשְׁפָא
וְחֻטְרָא קְאֵלִין: כו וַיִּכְרֹ יְהוָה וַיֹּאמֶר צִדְקָה
מִמְּנֵי כִּי־עֲלִיָּבֵן לֹא־נִתְּתִיהָ לְשִׁלָּה בְּנִי וְלֹא־יֹסֵף
עוֹד לְדַעֲתָהּ: וַיִּכְרֹ יְהוָה וַיֹּאמֶר צִדְקָה מִמְּנֵי
כִּי־עֲלִיָּבֵן לֹא־נִתְּתִיהָ לְשִׁלָּה בְּנִי וְלֹא־יֹסֵף
לְדַעֲתָהּ: וְאִשְׁתְּמוּדַע יְהוָה וְאָמַר זָכָא מְנִי
מַעֲדִיא אָרִי עַל כֵּן לֹא יִהְיֶה לְשִׁלָּה כְּרִי וְלֹא
אוֹסִיף עוֹד לְמִידַעַה: כז וַיְהִי בַּעַת לְדִתָּהּ וְהִנֵּה
תְּאוּמִים בְּבִטְנָהּ: וַיְהִי בַּעַת לְדִתָּהּ וְהִנֵּה תְּאוּמִים
בְּבִטְנָהּ: וְהוּא בַּעֲדֵן דְּמִילְדָּה וְהָא תִּיּוּמִין
בְּמַעֲקָא: כח וַיְהִי בְּלִדְתָּהּ וַיִּתְּנוּ וַתִּקַּח
הַמִּילָדָת וַתִּקְשֹׁר עַל־יָדָיו שְׁנֵי לֵאמֹר זֶה יֵצֵא
רֹאשְׁנָה: וַיְהִי בְּלִדְתָּהּ וַיִּתְּנוּ וַתִּקַּח הַמִּילָדָת
וַתִּקְשֹׁר עַל־יָדָיו שְׁנֵי לֵאמֹר זֶה יֵצֵא רֹאשְׁנָה: וְהוּא
בְּמִילְדָּה וַיִּהְיֶה יָדָא וְנִסְיַבַת חִיָּתָא וְקִטְרַת עַל יְדָה
וְהוֹרִיתָא לְמִימַר דִּין נֶפֶק קְדָמָא: כט וַיְהִי
כְּמֹשִׁיב יָדוֹ וְהִנֵּה יֵצֵא אֶחָיו וַתֹּאמֶר מַה־פְּרָצַת
עֲלִידָא פֶּרֶץ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּרֶץ: וַיְהִי כְּמֹשִׁיב יָדוֹ
וְהִנֵּה יֵצֵא אֶחָיו וַתֹּאמֶר מַה־פְּרָצַת עֲלִידָא פֶּרֶץ
וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּרֶץ: וְהוּא כַּד אָתִיב יְדָה וְהָא נֶפֶק
אֲחוּהִי וְאִמְרַת מַה תְּקוּף סָגִי עֲלֵךְ לְמַתְקָף וְקִרָא
שְׁמָה פֶּרֶץ: ל וְאַחַר יֵצֵא אֶחָיו אֲשֶׁר עַל־יָדוֹ
הַשְּׁנִי וַיִּקְרָא שְׁמוֹ זָרַח: וְאַחַר יֵצֵא אֶחָיו אֲשֶׁר
עַל־יָדוֹ הַשְּׁנִי וַיִּקְרָא שְׁמוֹ זָרַח: וְכַתֵּר כֵּן נֶפֶק
אֲחוּהִי דִי עַל יְדָה וְהוֹרִיתָא וַיִּקְרָא שְׁמָה זָרַח: ס
חֲמִישִׁי א וַיֹּסֶף הוֹרֵד מִצְרִימָה וַיִּקְנֶהוּ פּוֹטִיפֶר
סֹרִים פְּרָעָה שֹׁר הַטְּבָחִים אִישׁ מִצְרִי מִיַּד
הַיִּשְׁמַעְאֵלִים אֲשֶׁר הוֹרְדֵהוּ שְׁמָה: וַיֹּסֶף הוֹרֵד
מִצְרִימָה וַיִּקְנֶהוּ פּוֹטִיפֶר סֹרִים פְּרָעָה שֹׁר
הַטְּבָחִים אִישׁ מִצְרִי מִיַּד הַיִּשְׁמַעְאֵלִים אֲשֶׁר
הוֹרְדֵהוּ שְׁמָה: וַיֹּסֶף אֶתְחַת לְמַצְרִים וּזְבִנָּה
פּוֹטִיפֶר רַבָּא דְּפָרְעָה רַב קְטוּלָא גַבֵּר מַצְרָאָה

מִיָּדָא דְּעַרְבָאִי דִּי אֲחַתוּהִי לְתַמְנִן: ז וַיְהִי יְהוָה
אֶת־יֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מְצַלִּים וַיְהִי בְּבֵית אֲדֹנָיו
הַמִּצְרִי: וַיְהִי יְהוָה אֶת־יֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מְצַלִּים
וַיְהִי בְּבֵית אֲדֹנָיו הַמִּצְרִי: וְהוּא מִימְרָא דִּי
בְּסַעֲדָה דִּי־וֹסֵף וְהוּא גַבֵּר מְצַלָּח וְהוּא בְּבֵית
רְבוּנָה מַצְרָאָה: ח וַיֵּרָא אֲדֹנָיו כִּי יְהוָה אִתּוֹ וְכָל־
אֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מְצַלִּים בִּידוֹ: וַיֵּרָא אֲדֹנָיו
כִּי יְהוָה אִתּוֹ וְכָל־אֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מְצַלִּים
בִּידוֹ: וְחֻזָּא רְבוּנָה אָרִי מִימְרָא דִּי בְּסַעֲדָה וְכָל־
דִּי הוּא עֹבֵד יֵי מְצַלָּח בִּידָה: ט וַיִּמְצֵא יֹסֵף חֵן
בְּעֵינָיו וַיִּשְׁרֹת אֹתוֹ וַיַּפְקְדֵהוּ עַל־בֵּיתוֹ וְכָל־יֵשׁ־
לוֹ נָתַן בִּידוֹ: וַיִּמְצֵא יֹסֵף חֵן בְּעֵינָיו וַיִּשְׁרֹת אֹתוֹ
וַיַּפְקְדֵהוּ עַל־בֵּיתוֹ וְכָל־יֵשׁ־לוֹ נָתַן בִּידוֹ: וְאִשְׁפַּח
יֹסֵף רַחֲמִין בְּעֵינֵיהִי וְשִׁמְשׁ יָתָה וּמְנִיָּה עַל בֵּיתָהּ
וְכָל־דִּי אֵית לָהּ מִסֵּר בִּידָה: י וַיְהִי מֶאֱזַר הַפְּקִיד
אֹתוֹ בְּבֵיתוֹ וְעַל כָּל־אֲשֶׁר יֵשׁ־לוֹ וַיִּבְרַךְ יְהוָה
אֶת־בֵּית הַמִּצְרִי בְּגִלְלֵי יֹסֵף וַיְהִי בִּרְכַּת יְהוָה
בְּכָל־אֲשֶׁר יֵשׁ־לוֹ בְּבֵית וּבְשָׂדֶה: יא וַיְהִי מֶאֱזַר הַפְּקִיד
אֹתוֹ בְּבֵיתוֹ וְעַל כָּל־אֲשֶׁר יֵשׁ־לוֹ וַיִּבְרַךְ יְהוָה אֶת־
בֵּית הַמִּצְרִי בְּגִלְלֵי יֹסֵף וַיְהִי בִּרְכַּת יְהוָה בְּכָל־אֲשֶׁר
יֵשׁ־לוֹ בְּבֵית וּבְשָׂדֶה: וְהוּא מַעֲדֵן דְּמִנֵּי יָתָה
בְּבֵיתָהּ וְעַל כָּל־דִּי אֵית לָהּ וּבְרִידָא יֵי יָת בֵּית
מַצְרָאָה בְּדִיל יֹסֵף וְהוּא בִּרְכַּתָּא דִּי בְּכָל־דִּי אֵית
לָהּ בְּבֵיתָא וּבְכַתְּלָא: יב וַיַּעֲזֹב כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ בִּיד־
יֹסֵף וְלֹא־יָדַע אֹתוֹ מֶאֱוָמָה כִּי אִם־הִלָּחֵם
אֲשֶׁר־הוּא אוֹכֵל וַיְהִי יֹסֵף יִפְה־תָּאֵר וַיִּפָּה
מְרָאָה: יג וַיַּעֲזֹב כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ בִּיד־יֹסֵף וְלֹא־יָדַע אֹתוֹ
מֶאֱוָמָה כִּי אִם־הִלָּחֵם אֲשֶׁר־הוּא אוֹכֵל וַיְהִי יֹסֵף
יִפְה־תָּאֵר וַיִּפָּה מְרָאָה: יד וְשָׂבַק כָּל־דִּי לָהּ בִּידָא
דִּי־וֹסֵף וְלֹא יָדַע עֲמָה מַדְעָם אֶלְחִין לַחֲמָא דִּי הוּא
אֵכֵל וְהוּא יֹסֵף שְׁפִיר בְּרִיָּא וַיָּאִי בְּחֻזָּא:
טו וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּשָּׂא אִשְׁת־
אֲדֹנָיו אֶת־עֵינֶיהָ אֶל־יֹסֵף וַתֹּאמֶר שִׁכְבָּה עִמִּי:
טז וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּשָּׂא אִשְׁת־אֲדֹנָיו אֶת־

עֵינֶיהָ אֱלֹיֹסָף וְתֹאמַר שְׂכָבָה עִמִּי: וְהָיָה בְּתֹר
פְּתֻגְמִיָּה הָאֵלֶּיךָ וְזָקַפְתָּ אֶתְּ רַבּוֹנָה יֵת עֵינֶיהָ
לְיוֹסֵף וְאָמְרָת שְׂכֹב עִמִּי: ^ה וַיִּמָּאֵן ^א וַיֹּאמֶר
אֶל־אִשְׁתּוֹ אֲדֹנָיו הֵן אֲדֹנִי לֹא־יִדְעֵה אֶתִּי מִה־
בְּבִית וְכָל אֲשֶׁר־יֵשְׁלוּ נִתֵּן בְּיָדִי: וַיִּמָּאֵן ^א וַיֹּאמֶר
אֶל־אִשְׁתּוֹ אֲדֹנָיו הֵן אֲדֹנִי לֹא־יִדְעֵה אֶתִּי מִה־בְּבִית
וְכָל אֲשֶׁר־יֵשְׁלוּ נִתֵּן בְּיָדִי: וְסָרִיב וְאָמַר לָוֶה אֶתְּ
רַבּוֹנָה הֵיא רַבּוֹנִי לֹא יָדַע עִמִּי מִה־דְּבִיתָא וְכָל
דִּי אֵית לָהּ מִסַּר בְּיָדִי: ^ט אֵינֶנּוּ גְדוֹל בְּבִית הָיָה
מִמֶּנִּי וְלֹא־חֲשַׁד מִמֶּנִּי מְאוּמָּה כִּי אִם־אוֹתָךְ
בְּאִשֶּׁר אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאִידֵךְ אַעֲשֶׂה הֲרַעָה הַגְּדֹלָה
הַזֹּאת וְחֲטָאתִי לָאֱלֹהִים: אֵינֶנּוּ גְדוֹל בְּבִית הָיָה
מִמֶּנִּי וְלֹא־חֲשַׁד מִמֶּנִּי מְאוּמָּה כִּי אִם־אוֹתָךְ בְּאִשֶּׁר
אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאִידֵךְ אַעֲשֶׂה הֲרַעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת
וְחֲטָאתִי לָאֱלֹהִים: לִיתְהִי רַב בְּבִיתָא הָדִין מִנִּי וְלֹא
מִנֵּע מִנִּי מִדַּעַם אֱלֹהִין יִתִּיף בְּדִיל אֶתְּ אֶתְּתָה
וְאֶכְדִּין אַעֲבִיד בִּישְׁתָּא רַבָּתָא הָדָא וְאָחוּב קָדָם יי:
וְהִי בְּדַבְרָה אֱלֹיֹסָף יוֹם ^א יוֹם וְלֹא־שָׁמַע
אֱלֹהִי לְשָׂכָב אֶצְלָה לְהָיוֹת עִמָּה: וְהִי בְּדַבְרָה
אֱלֹיֹסָף יוֹם ^א יוֹם וְלֹא־שָׁמַע אֱלֹהִי לְשָׂכָב אֶצְלָה
לְהָיוֹת עִמָּה: וְהָיָה כַּד מַלְּילַת עִם יוֹסֵף יוֹם יוֹם
וְלֹא קָבִיל מִנָּה לְמִשְׁכָּב לָוֶה לְמַהְוִי עִמָּה:
^י וְהִי בְּתֵיּוֹם הָיָה וַיָּבֹא הַבֵּיתָה לַעֲשׂוֹת
מְלֹאכְתּוֹ וְאִין אִישׁ מֵאֲנָשֵׁי הַבֵּית שֵׁם בְּבִית:
וְהִי בְּתֵיּוֹם הָיָה וַיָּבֹא הַבֵּיתָה לַעֲשׂוֹת מְלֹאכְתּוֹ
וְאִין אִישׁ מֵאֲנָשֵׁי הַבֵּית שֵׁם בְּבִית: וְהָיָה בְּיוֹמָא
הָדִין וְעַל לְבִיתָא לְמַבְדֵּק בְּכַתְבֵּי חֲשַׁבְנָה וְלִית
אִנֶּשׁ מֵאֲנָשֵׁי בֵיתָא תַּמָּן בְּבִיתָא: ^י וְתַתְּפִשְׁהוּ
בְּבִגְדוֹ לֵאמֹר שְׂכָבָה עִמִּי וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ בִּידָה וַיִּנָּס
וַיֵּצֵא הַחוּצָה: וְתַתְּפִשְׁהוּ בְּבִגְדוֹ לֵאמֹר שְׂכָבָה
עִמִּי וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ בִּידָה וַיִּנָּס וַיֵּצֵא הַחוּצָה: וְאַחַדְתָּה
בְּלִבּוּשָׁה לְמִימַר שְׂכֹב עִמִּי וְשָׂבָה לְלִבּוּשָׁה
בִּידָה וְעָרַק וַיִּפְקֵשׁ לְשׂוּקָא: ^י וְהִי בְּרֹאוּתָה כִּי־
עֹזֵב בְּגָדוֹ בִּידָה וַיִּנָּס הַחוּצָה: וְהִי בְּרֹאוּתָה

כִּי־עֹזֵב בְּגָדוֹ בִּידָה וַיִּנָּס הַחוּצָה: וְהָיָה כַּד חָזַת
אֲרִי שְׂבָקָה לְלִבּוּשָׁה בִּידָה וְעָרַק לְשׂוּקָא:
^י וְתַקְרָא לְאֲנָשֵׁי בֵיתָה וְתֹאמַר לָהֶם לֵאמֹר רְאוּ
הֵבִיא לָנוּ אִישׁ עֹבֵר לְצַחֵק בְּנוּ בָּא אֵלַי לְשָׂכָב
עִמִּי וְאֶקְרָא בְּקוֹל גְּדוֹל: וְתַקְרָא לְאֲנָשֵׁי בֵיתָה
וְתֹאמַר לָהֶם לֵאמֹר רְאוּ הֵבִיא לָנוּ אִישׁ עֹבֵר
לְצַחֵק בְּנוּ בָּא אֵלַי לְשָׂכָב עִמִּי וְאֶקְרָא בְּקוֹל גְּדוֹל:
וְקָרַת לְאֲנָשֵׁי בֵיתָה וְאָמְרָת לַחוּץ לְמִימַר חֲזוּ אֵימִי
לָנָא גְבִרָא עֹבֵרָא לְחִיכָא בְּנָא עַל לָוֶתִי לְמִשְׁכָּב
עִמִּי וְקָרַית בְּקוֹלָא רַבָּא: ^י וְהִי כְּשָׁמַעוּ כִּי־
הִרְיָמִתִּי קוֹלִי וְאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיִּנָּס
וַיֵּצֵא הַחוּצָה: וְהִי כְּשָׁמַעוּ כִּי־הִרְיָמִתִּי קוֹלִי
וְאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיִּנָּס וַיֵּצֵא הַחוּצָה: וְהָיָה
כַּד שָׁמַע אֲרִי אֲרִימִית קָלִי וְקָרַית וְשָׂבָה
לְלִבּוּשָׁה לָוֶתִי וְעָרַק וַיִּפְקֵשׁ לְשׂוּקָא: ^י וְתַנַּח בְּגָדוֹ
אֶצְלָה עַד־בּוֹא אֲדֹנָיו אֶל־בֵּיתוֹ: וְתַנַּח בְּגָדוֹ
אֶצְלָה עַד־בּוֹא אֲדֹנָיו אֶל־בֵּיתוֹ: וְאַחַתְתָּה לְלִבּוּשָׁה
לָוֶתִי עַד דַּעַל רַבּוֹנָה לְבִיתָה: ^י וְתַדְבֵּר אֱלֹי
בְּדַבְרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר בָּא אֵלַי הָעֹבֵד הָעֹבֵר
אֲשֶׁר־הִבָּאת לָנוּ לְצַחֵק כִּי: וְתַדְבֵּר אֱלֹי בְּדַבְרִים
הָאֵלֶּה לֵאמֹר בָּא אֵלַי הָעֹבֵד הָעֹבֵר אֲשֶׁר־הִבָּאת
לָנוּ לְצַחֵק כִּי: וּמַלְּילַת עִמָּה כְּפַתְגְּמִיָּה הָאֵלֶּיךָ
לְמִימַר עַל לָוֶתִי עֹבֵדָא עֹבֵדָא בְּיָדִי דִּי אֵימִתָּא לָנָא
לְחִיכָא כִּי: ^י וְהִי כְּהִרְיָמִי קוֹלִי וְאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב
בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיִּנָּס הַחוּצָה: וְהִי כְּהִרְיָמִי קוֹלִי
וְאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיִּנָּס הַחוּצָה: וְהָיָה כַּד
אֲרִימִית קָלִי וְקָרַית וְשָׂבָה לְלִבּוּשָׁה לָוֶתִי וְעָרַק
לְשׂוּקָא: ^י וְהִי כְּשָׁמַע אֲדֹנָיו אֶת־דְּבָרֵי אִשְׁתּוֹ
אֲשֶׁר דְּבָרָה אֵלָיו לֵאמֹר בְּדַבְרִים הָאֵלֶּה עָשָׂה
לִי עֹבֵדָךְ וַיַּחַר אָפּוֹ: וְהִי כְּשָׁמַע אֲדֹנָיו אֶת־דְּבָרֵי
אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר דְּבָרָה אֵלָיו לֵאמֹר בְּדַבְרִים הָאֵלֶּה
עָשָׂה לִי עֹבֵדָךְ וַיַּחַר אָפּוֹ: וְהָיָה כַּד שָׁמַע רַבּוֹנָה
יֵת פְּתֻגְמִיָּה אֶתְּתָה דִּי מַלְּילַת עִמָּה לְמִימַר
כְּפַתְגְּמִיָּה הָאֵלֶּיךָ עֹבֵד לִי עֹבֵדָךְ וְתַקְףָּ רַגְזָה:

כ וַיִּקַּח אֲדֹנֵי יוֹסֵף אֹתוֹ וַיְתִנֵּהוּ אֶל־בֵּית הַפֹּהֶר מְקוֹם אֲשֶׁר־אֲסִירֵי כְּתִיב אֲסוּרֵי קְרִי הַמֶּלֶךְ אֲסוּרִים וַיְהִי־שָׁם בְּבֵית הַפֹּהֶר: וַיִּקַּח אֲדֹנֵי יוֹסֵף אֹתוֹ וַיְתִנֵּהוּ אֶל־בֵּית הַפֹּהֶר מְקוֹם אֲשֶׁר־אֲסִירֵי הַמֶּלֶךְ אֲסוּרִים וַיְהִי־שָׁם בְּבֵית הַפֹּהֶר: וַיִּסְבּ רַב־נֹגֶה דְּיוֹסֵף יָתָהּ וּמִנִּיָּה לְבֵית אֲסִירֵי אֶתֶר דִּי אֲסִירֵי מְלָכָא אֲסִירִין וְהָוּה תַּמָּן בְּבֵית אֲסִירֵי: כא וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף וַיְטַ אֱלֹו חֶסֶד וַיִּתֵּן חֲזוֹ בְּעֵינָי שׁוֹר בֵּית־הַפֹּהֶר: וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף וַיְטַ אֱלֹו חֶסֶד וַיִּתֵּן חֲזוֹ בְּעֵינָי שׁוֹר בֵּית־הַפֹּהֶר: וְהָוּה מִימְרָא דִּי בַּסְעָדָה דְּיוֹסֵף וַיִּגַּד לָהּ חֶסֶדָא וַיְהַבֵּה לְרַחֲמִין בְּעֵינָי רַב בֵּית אֲסִירֵי: כב וַיִּתֵּן שׁוֹר בֵּית־הַפֹּהֶר בִּיד־יוֹסֵף אֶת כָּל־הָאֲסִירִים אֲשֶׁר בְּבֵית הַפֹּהֶר וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר עֹשִׂים שָׁם הוּא הָיָה עֹשֶׂה: וַיִּתֵּן שׁוֹר בֵּית־הַפֹּהֶר בִּיד־יוֹסֵף אֶת כָּל־הָאֲסִירִים אֲשֶׁר בְּבֵית הַפֹּהֶר וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר עֹשִׂים שָׁם הוּא הָיָה עֹשֶׂה: וּמִנִּי רַב בֵּית אֲסִירֵי בִּידָא דְּיוֹסֵף יֵת כָּל אֲסִירֵי דִּי בְּבֵית אֲסִירֵי וַיֵּת כָּל דִּי עֲבָדִין תַּמָּן עַל מִימְרָה הָוּה מִתְעַבֵּד: כג אֵין א שׁוֹר בֵּית־הַפֹּהֶר רָאָה אֶת־כָּל־מְאוּמָּה בִּידוֹ בְּאֲשֶׁר יְהוָה אֹתוֹ וְאֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מַצְלִיחַ: אֵין א שׁוֹר בֵּית־הַפֹּהֶר רָאָה אֶת־כָּל־מְאוּמָּה בִּידוֹ בְּאֲשֶׁר יְהוָה אֹתוֹ וְאֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מַצְלִיחַ: לִית רַב בֵּית אֲסִירֵי חֲזִי יֵת כָּל סְרַחֲן בִּידָה בְּדִי מִימְרָא דִּי בַּסְעָדָה וְדִי הוּא עֲבַד יֵי מַצְלַח: פ

שְׁבִיעִי א וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חֲטָאוּ מִשְׁקָה מְלָךְ־מִצְרַיִם וְהָאִפָּה לְאֹדְנֵיהֶם לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם: וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חֲטָאוּ מִשְׁקָה מְלָךְ־מִצְרַיִם וְהָאִפָּה לְאֹדְנֵיהֶם לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם: וְהָוּה בְּתַר פִּתְגָמָא הָאֵלִין סְרַחוּ שְׁקֵנָא מְלָכָא דְּמִצְרַיִם וְנַחְתוּמִי לְרַב־נִיְהוֹן לְמֶלֶכָא דְּמִצְרַיִם: כ וַיִּקְצֹץ פְּרַעְיָה עַל שְׁנֵי סְרִיסָיו עַל שׁוֹר הַמִּשְׁקָה וְעַל שׁוֹר הָאוֹפִים: וַיִּקְצֹץ פְּרַעְיָה עַל שְׁנֵי סְרִיסָיו עַל שׁוֹר

הַמִּשְׁקָה וְעַל שׁוֹר הָאוֹפִים: וַיִּקְצֹץ פְּרַעְיָה עַל תְּרִין רַב־נִיְהוֹן עַל רַב שְׁקִי וְעַל רַב נַחְתוּמִי: ג וַיִּתֵּן אֹתָם בְּמִשְׁמֶר בֵּית שׁוֹר הַטְּבָחִים אֶל־בֵּית הַפֹּהֶר מְקוֹם אֲשֶׁר יוֹסֵף אֲסוּר שָׁם: וַיִּתֵּן אֹתָם בְּמִשְׁמֶר בֵּית שׁוֹר הַטְּבָחִים אֶל־בֵּית הַפֹּהֶר מְקוֹם אֲשֶׁר יוֹסֵף אֲסוּר שָׁם: וַיְהִי בְּמִשְׁרָא בֵּית רַב קְטוּלָא לְבֵית אֲסִירֵי אֶתֶר דִּי יוֹסֵף אֲסִיר תַּמָּן: ד וַיִּפְקֹד שׁוֹר הַטְּבָחִים אֶת־יוֹסֵף אֹתָם וַיִּשְׁרַת אֹתָם וַיְהִי יָמִים בְּמִשְׁמֶר: וַיִּפְקֹד שׁוֹר הַטְּבָחִים אֶת־יוֹסֵף אֹתָם וַיִּשְׁרַת אֹתָם וַיְהִי יָמִים בְּמִשְׁמֶר: וּמִנִּי רַב קְטוּלָא יֵת יוֹסֵף עֲמָהוֹן וְשִׁמְשׁ יְתָהוֹן וְהָוּה יוֹמִין בְּמִשְׁרָא: ה וַיַּחְלְמוּ חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם אִישׁ חֲלָמוֹ בְּלַיְלָה אַחָד אִישׁ כְּפִתְרוֹן חֲלָמוֹ הַמִּשְׁקָה וְהָאִפָּה אִישׁ לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם אֲשֶׁר אֲסוּרִים בְּבֵית הַפֹּהֶר: וַיַּחְלְמוּ חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם אִישׁ חֲלָמוֹ בְּלַיְלָה אַחָד אִישׁ כְּפִתְרוֹן חֲלָמוֹ הַמִּשְׁקָה וְהָאִפָּה אִישׁ לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם אֲשֶׁר אֲסוּרִים בְּבֵית הַפֹּהֶר: וַיַּחְלְמוּ חֲלָמוֹ תְּרִיִּיְהוֹן גְּבַר חֲלָמָה בְּלַיְלָא חַד גְּבַר כְּפוּשֶׁרֶן חֲלָמָה שְׁקֵנָא וְנַחְתוּמִי דִּי לְמֶלֶכָא דְּמִצְרַיִם דִּי אֲסִירִין בְּבֵית אֲסִירֵי: ו וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בְּבֹקֶר וַיֵּרָא אֹתָם וְהֵנָּה זַעֲפִים: וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בְּבֹקֶר וַיֵּרָא אֹתָם וְהֵנָּה זַעֲפִים: וְאֶתָּה לְוַתְהוֹן יוֹסֵף בְּצִפְרָא וַחֲזָא יְתָהוֹן וְהָא אֲנִין נְסִיסִין: ז וַיִּשְׁאַל אֶת־סְרִיסֵי פְרַעְיָה אֲשֶׁר אֹתוֹ בְּמִשְׁמֶר בֵּית אֲדֹנָיו לֵאמֹר מַדּוּעַ פְּנִיכֶם רָעִים הַיּוֹם: וַיִּשְׁאַל אֶת־סְרִיסֵי פְרַעְיָה אֲשֶׁר אֹתוֹ בְּמִשְׁמֶר בֵּית אֲדֹנָיו לֵאמֹר מַדּוּעַ פְּנִיכֶם רָעִים הַיּוֹם: וַיִּשְׁאַל יֵת רַב־רְבִי פְרַעְיָה דִּי עֲמָה בְּמִשְׁרָא בֵּית רַב־נֹגֶה לְמִימְרָא מָא דִּין אֲפִיכוֹן בִּישִׁין יוֹמָא דִּין: ח וַיֹּאמְרוּ אֱלֹו חֲלָמוֹ וּפְתָר אֵין אֹתוֹ וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהִים יוֹסֵף הִלּוּא לְאֱלֹהִים פְּתָרְנִים סְפָרוּ־נָא לִי: וַיֹּאמְרוּ אֱלֹו חֲלָמוֹ וּפְתָר אֵין אֹתוֹ וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהִים יוֹסֵף הִלּוּא לְאֱלֹהִים פְּתָרְנִים סְפָרוּ־נָא לִי: וַיֹּאמְרוּ לָהּ חֲלָמָא חֲלָמָא וּפְשָׁר לִית

לה ואמר להון יוסף הלא מן קדם יי פושרן חלמא אשתעו כען לי: ט ויספר שרהמזשקים אתחלמו ליוסף ויאמר לו בחלומי והנהגפן לפני: ויספר שרהמזשקים אתחלמו ליוסף ויאמר לו בחלומי והנהגפן לפני: ואשתעי רב שקי ית חלמה ליוסף ואמר לה בחלמי והא גופנא קדמי: י ובגפן שלשה שריגם והוא כפרחת עלתה נצה הבשילו אשכלתיה ענבים: ובגפן שלשה שריגם והוא כפרחת עלתה נצה הבשילו אשכלתיה ענבים: ובגופנא תלתא שבשין והיא כד אפרחת אפקת לבלבין ואניצת גץ בשילו אתחלתהא ענבין: יא וכום פרעה בידי ואקח אתהענבים ואשחט אתם אלכום פרעה ואתן אתהכום עליכף פרעה: וכום פרעה בידי ואקח אתהענבים ואשחט אתם אלכום פרעה ואתן אתהכום עליכף פרעה: וכסא דפרעה בידי ונסיבת ית ענבא ועצרית יתהון לכסא דפרעה ויהבית ית כסא על ידא דפרעה: יב ויאמר לו יוסף זה פתרגו שלשת השרגים שלשת ימים הם: ויאמר לו יוסף זה פתרגו שלשת השרגים שלשת ימים הם: ואמר לה יוסף דין פשרנה תלתא שבשין תלתא יומין אנון: יג בעוד א שלשת ימים ישא פרעה את ראשו והשיבך עליכף ונתת כוס פרעה בידו כמשפט הראשון אשר היית משקהו: בעוד א שלשת ימים ישא פרעה את ראשו והשיבך עליכף ונתת כוס פרעה בידו כמשפט הראשון אשר היית משקהו: בסוף תלתא יומין ידברנך פרעה ית רישך ויתכבנך על שמושך ותתן כסא דפרעה בידה כהלכתא קדמא די תויתא משקי לה: יד כי אם זכרתני אתך באשר ייטב לך ועשיתנא עמדי חסד והופרתני אלפרעה והוצאתני מן הבית הזה: כי אם זכרתני אתך באשר ייטב לך ועשיתנא עמדי חסד והופרתני

אלפרעה והוצאתני מן הבית הזה: אלהן תדברנני עמך כד ייטב לך ותעבד כען עמי טיבו ותדבר עלי קדם פרעה ותפקנני מן בית אסירא הדין: טו כייגנב גנבתי מארץ העברים וגם פה לא עשיתי מאומה כיישמו אתי בבור: כייגנב גנבתי מארץ העברים וגם פה לא עשיתי מאומה כיישמו אתי בבור: ארי מגנב גנבנא מארעא דעבראי ואף הקא לא עבדית מדעם ארי שויאו יתי בבית אסירי: טז וירא שרהאפים כי טוב פתר ויאמר אליוסף אף אני בחלומי והנה שלשה סלי חרי על ראשי: וירא שרהאפים כי טוב פתר ויאמר אליוסף אף אני בחלומי והנה שלשה סלי חרי על ראשי: וחזא רב נחתומי ארי יאות פשר ואמר ליוסף אף אנא בחלמי והא תלתא סלין דחירו על רישי: יז ובסל העליון מכל מאכל פרעה מעשה אפה והעוף אכל אתם מן הסל מעל ראשי: ובסל העליון מכל מאכל פרעה מעשה אפה והעוף אכל אתם מן הסל מעל ראשי: ובסלא עלאה מכל מיכל פרעה עובד נחתום ועופא אכל יתהון מן סלא מעלוי רישי: יח ויען יוסף ויאמר זה פתרגו שלשת הסלים שלשת ימים הם: ויען יוסף ויאמר זה פתרגו שלשת הסלים שלשת ימים הם: ואתב יוסף ואמר דין פשרנה תלתא סלין תלתא יומין אנון: יט בעוד א שלשת ימים ישא פרעה את ראשו מעליך ותלה אותך על עץ ואכל העוף את בשרך מעליך: בעוד א שלשת ימים ישא פרעה את ראשו מעליך ותלה אותך על עץ ואכל העוף את בשרך מעליך: בסוף תלתא יומין יעדי פרעה ית רישך מנך ויצלוב יתך על צליבא וככול עופא ית בשרך מנך:

מפסור כ ויהי א ביום השלישי יום הולדת את פרעה ועש משתה לכל עבדיו וישא את ראש א שר המזשקים ואת ראש שר האפים

רב שקי על שקיותה ויהב ית כסא על ידא
 דפרעה: ב ואת שר האפים תלה באשר פתר
 להם יוסף: ואת שר האפים תלה באשר פתר
 להם יוסף: וית רב נחתומי צלב כמא די פשר
 להון יוסף: ב ולא זכר שריהמשקים אתיוסף
 וישכחהו: ולא זכר שריהמשקים אתיוסף
 וישכחהו: ולא דכיר רב שקי ית יוסף ואנשיה:

פ פ פ

קי"ב פסוקים, יב"ק סימן.

בתוך עבדיו: ויהי | ביום השלישי יום הלדת
 את־פרעה ויעש משתה לכל־עבדיו וישא את־
 ראש | שר המשקים ואת־ראש שר האפים בתוך
 עבדיו: והנה ביומא תליתאה יומא בית ולדא
 דפרעה ועבד משתנא לכל עבדוהי ואדפר ית
 ריש רב שקי וית ריש רב נחתומי בגו עבדוהי:
 כ וישב את־שר המשקים על־משקהו ויתן
 הכוס על־כף פרעה: וישב את־שר המשקים
 על־משקהו ויתן הכוס על־כף פרעה: ואתיב ית

הפטרה לפרשת וישב בעמוד פרק ב"ג

ב וַיְהִי אֲמֹר יְהוָה עַל־שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל־אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ עַל־מִכְרָם בְּכֶסֶף צִדִּיק
 וְאֶבְיוֹן בַּעֲבוּר גֵּעִלִים: וְהַשָּׂאִפִים עַל־עַפְרָאֲרִין בְּרֹאשׁ דָּלִים וְדֶרֶךְ עֲנֻיִם יָפוּ וְאִישׁ וְאִבְיוֹן יִלְכוּ
 אֶל־הַנְּעִרָה לְמַעַן חַלֵּל אֶת־שֵׁם קֹדֶשׁ: ה וְעַל־בְּגָדִים חֲבִלִים יָפוּ אֶצֶל פְּלִמְזוּבָּח וַיֵּין עֲנוּשִׁים יִשְׁתּוּ
 בֵּית אֱלֹהֵיהֶם: וְאֶנְכִי הַשְׁמַדְתִּי אֶת־הָאֱמֹרִי מִבְּנֵיהֶם אֲשֶׁר כָּגְבָה אֲרוּרִים נָבְהוּ וְחֶסֶן הוּא
 כְּאֵלֹנִים וְאֲשַׁמִּיד פְּרִי מִמֶּעַל וְשִׁרְשׁוֹ מִתַּחַת: וְאֶנְכִי הֵעֵלִיתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶלֶךְ
 אֶתְכֶם בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה לְרֵשֶׁת אֶת־אֶרֶץ הָאֱמֹרִי: וְאֶקִּים מִבְּנֵיכֶם לְנָבִיאִים וּמַבְחֹרִיכֶם
 לְנֹזְרִים הָאֵף אִין־זֹאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נֹאם־יְהוָה: י וְתִשְׁקֹוּ אֶת־הַנְּזֻרִים יֵין וְעַל־הַנְּבִיאִים צוּיֹתָם לֵאמֹר
 לֹא תִנָּבְאוּ: יי הִנֵּה אֲנִי מַעֲיֵק תַּחְתִּיכֶם כַּאֲשֶׁר תַּעֲיֵק הַעֲגֹלָה הַמְּלֹאָה לֵה עֲמִיר: יג וְאֶבֶד מְנוּס
 מִקָּל וְחֹזֶק לֹא־יִאֲמֹן כַּחַ וְגִבּוֹר לֹא־יִמְלֹט נִפְשׁוֹ: יד וְתַפֵּשׁ תִּקְשֹׁת לֹא יַעֲמֹד וְקַל בְּרַגְלֹו לֹא יִמְלֹט
 וְרֹכֵב הַפֹּסֶם לֹא יִמְלֹט נִפְשׁוֹ: טו וְאִמְיֵן לְבוֹ בְּגִבּוֹרִים עָרוֹם יָנוּס בְּיוֹם־הַהוּא נֹאם יְהוָה: טז שְׁמְעוּ
 אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עֲלֵיכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל פְּלִימָשְׁפָּחָה אֲשֶׁר הֵעֵלִיתִי מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם לֵאמֹר: ז רַק אֶתְכֶם יִדְעָתִי מִכָּל מִשְׁפַּחַת הָאֲדָמָה עַל־פִּן אֶפְקֹד עֲלֵיכֶם אֶת פְּלִעֹנְתֵיכֶם:
 ח הִילְכוּ שְׁנַיִם יַחַד בְּלָתִי אִם־נוֹעְדוּ: ט הַיִּשָּׁאג אֲרִיָּה בַּעִיר וְטָרַף אֵין לוֹ הִיתָן כְּפִיר קוּלוֹ מִמַּעַנְתּוֹ
 בְּלָתִי אִם־לָכַד: י התפול צפור על־פַּח הָאֶרֶץ וּמוֹקֵשׁ אֵין לָהּ הַיַּעֲלֶה־פַח מִן־הָאֲדָמָה וְלִכְוֹד לֹא
 יִלְכּוּד: יא אִם־יִתְקַע שׁוֹפָר בַּעִיר וְעַם לֹא יִחַרְדּוּ אִם־תִּתְּחֶה רֶעֶה בַּעִיר וְיִהְיֶה לֹא עֲשֵׂה: יב כִּי לֹא
 יַעֲשֶׂה אֲדָנִי יְהוָה דְּבַר כִּי אִם־גָּלָה סוֹדוֹ אֶל־עַבְדּוֹ הַנְּבִיאִים: יג אֲרִיָּה שָׁאג מִי לֹא יִירָא אֲדָנִי
 יְהוָה דְּבַר מִי לֹא יִנָּבֵא:

לחיות עם הזמן

זמני השבוע

תאריך	עלות השחר		זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה	צאת הכוכבים
	72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה							
ו', י"ט בכסלו	4.31	5.19	5.42	6.45	9.06	11.38	12.08	16.39.7	17.06
ז', כ' בכסלו	4.31	5.20	5.42	6.45	9.06	11.39	12.09	16.40.2	17.07
ח', כ"א בכסלו	4.32	5.20	5.43	6.46	9.07	11.39	12.09	16.40.7	17.07
ט', כ"ב בכסלו	4.32	5.21	5.43	6.46	9.07	11.40	12.10	16.41.2	17.08
י', כ"ג בכסלו	4.33	5.21	5.44	6.47	9.08	11.40	12.10	16.41.7	17.08
יא', כ"ד בכסלו	4.33	5.22	5.44	6.47	9.08	11.41	12.11	16.42.3	17.09
יב', כ"ה בכסלו	4.34	5.22	5.45	6.48	9.09	11.41	12.11	16.42.9	17.10
יג', כ"ו בכסלו	4.34	5.23	5.45	6.48	9.09	11.42	12.12	16.43.5	17.10

הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.

לוח ללימוד הרמב"ם י"ט בכסלו ה'תשפ"ה – כ"ו בכסלו ה'תשפ"ה

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	י"ט בכסלו	הל' מכירה פרק יט-כא.	הל' פרה אדומה פרק ג.	מל"ת רנג.
ז'	כ' בכסלו	פרק כב-כד.	פרק ד.	מל"ת רנג.
ח'	כ"א בכסלו	פרק כה-כז.	פרק ה.	מל"ת רנג.
ט'	כ"ב בכסלו	פרק כח-ל.	פרק ו.	מל"ת רנג.
י'	כ"ג בכסלו	הל' זביחה ומתנה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ז.	מ"ע רמה.
יא'	כ"ד בכסלו	פרק ד-ו.	פרק ח.	מ"ע רמה.
יב'	כ"ה בכסלו	פרק ז-ט.	פרק ט.	מ"ע רמה.
יג'	כ"ו בכסלו	פרק י-יב.	פרק י.	מ"ע רמה.

זמני הדלקת הנרות

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
וישב	15:59	17:19	16:20	17:20	16:07	17:18	16:22	17:22
מקץ - חנוכה	16:03	17:23	16:24	17:24	16:11	17:22	16:26	17:26

לזכות אנשי החסד הדגולים
הרה"ח ר' **אברהם משה דייטש** והרה"ח ר' **גבריאל גופין** שיחייו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' **זלמן יודא** ור' **יוסף יצחק**,
בני הרה"ח ר' **שלום ישעי'** ע"ה **דייטש**